

Ofenziva neokolonializma

Dogodki, ki se zadnji čas vrstijo v nekaterih državah Afrike, potekajo prav nasprotno, kot je potoval val prebujene nacionalne moči in samozavesti; val, ki je pred desetletjem in več začel proces nastajanja suverennih afriških držav ter spreminjanja stališča zaslužnega, brezpravnega, zapostavljenega in izkoriščanega afriškega kontinenta v nov in progresivni činitelj mednarodnih odnosov. To potrjuje prav strogost, ki jo kaže Nkrumahovega režima v Gani pred 13 dnevi; pred njim pa je prišlo do več podobnih vojaških zarot še v nekaterih neodvisnih afriških državah.

Gana je dobila, prva med bivšimi britanskimi kolonijami, leta 1957 neodvisnost. Ta država je morala premagovati vse tiste težave, ki so značilne za začetne korake k samostojnosti. Skupno z nekaterimi drugimi mladimi afriškimi državami si je zelo prizadevala, da bi na tem območju, ki je bilo stoletja zunaj tokov velike politične in socialne preobrazbe, postavila temelje nove družbe po socialističnih načelih. Zgodovinsko in druge okoliščine, ki dajejo vedno svoj pečat samoniknim družbenim sistemom, so povzročile v tistem, kar so v Gani imenovali afriški socializem, in kar je bolj ali manj uspešno skušala uresničiti stranka narodne konvencije. Osnova njene gospodarske politike je bil razvoj, da mora razvoj kmetijstva kot pravega proizvodnega panog spremljati industrializacija države, da bi se država izvela iz klešč muhastih svetovnih surovin. Za Gano, deželo monokulturnega kmetijstva, je bilo to toliko bolj neogibno, kar se je pokazalo že nekaj let potem, ko je pridobila neodvisnost. Tedaj je cena kaka na svetovnem trgu padla od prejšnjih 350 na 100 funtov za tona. Brez dvoma bi bila resna gospodarska kriza, povzročena s preveč poudarjenostjo infrastrukture in s plačilnim primanjkljajem, precej hujša, če Gana ne bi prizadevala tako občutno padec cene kake na svetovnem trgu. Nujno moramo spričo tako nizkih cen pomisliti na premišljeno politiko neokolonialističnih sil, ki skušajo z ekonomskim pritiskom na mlade in samostojne afriške države diskriminirati politično-družbene sisteme v teh deželah.

Prav zato, ker je bila prva med afriškimi državami, ki so v novejšem času odvrgele jantem kolonializma in spoznale svojo tragičnost razmer, v kakršnih se je znašla zaradi dolgega kolonialnega vladanja, morda Gana že od vsega začetka svoje samostojne državnosti videla prihodnost in perspektivo edine, da se ves afriški kontinent osvobodí in postane enoten. Ustavovitev združenih držav vzhodne Afrike naj bi bila prvi korak za praktično uresničitev te zamisli. Ne glede na to, koliko so taki nazori — v času, ko je bila ta celica, umetno razdeljena na vrsto malih držav, komaj v začetku obdobja prebujanja in pridobivanja samostojnosti — bili preoški in tako uresničljivi, pa so jasno, da sevali stališča namrečnejših afriških sil o smeri prihodnjega razvoja njihovih držav.

Vseh teh razmišljanj in dogodkov v Gani ter na širšem afriškem območju ne moremo opustiti od osebnosti predsednika Nkrumaha. Redko kateri afriški voditelj je spremljal dogodeke na celni s toliko široko in v medsebojni povezanosti in s toliko jasnostjo poudarjal nujnost, da se na Afrika združi okoli enotnega programa odpora proti neokolonialističnemu pritisku. Skupni program gospodarskega razvoja Afrike, ki bi temeljil na izkoriščanju velikih naravnih bogastev celine, bil materialna osnova za to protikolonialno politiko. Brez dvoma je bila to vizija vodilna in neodvisne Afrike, raste kakršnihkoli vplivov in vplujanj pritiskov.

Sedanje mednarodne razmere, ki so polne splošnih zaostrov, tudi Afriki niso prizanesle negativnim posledicam. Pred nami čim bolj poteka organizirana ofenziva neokolonialističnih sil, ki vključujejo v svojo zoro domačo opozicijo, predem vojsko, saj je ta v več afriških državah, zlasti v tih, ki niso preživele oboro-

žene revolucije, ohranila v glavnem kolonialistično strukturo. Ta ofenziva se je začela že pred nekaj leti z umorom Lumumbe. Njen smoter pa je preprečiti samostojen razvoj mladih afriških držav in njihovo uveljavljanje v mednarodnem življenju. To se toliko bolj, ker so se te države v zadnjih letih v Združenih narodih in na drugih mednarodnih sestankih jasno in nedvoumno postavile na stran mednarodnega miru in napredka. Stozka bi se znebili vtisa, da je rušenje progresivnih režimov v posameznih afriških državah — to povzroča nekatera nesoglasja tudi v sami organizaciji afriške enotnosti, kar je pokazalo med drugim njeno zadnje zasedanje v Adis Abebi, — med drugim preračunano tudi na to, da pozornost afriških držav odvrnejo od nekaterih večjih mednarodnih problemov in jo usmerijo na njihove domače notranje dogodke. Tak sklep nam vsiljuje tudi dejstvo, da je nastal udar v Akri ob času, ko je bil predsednik Nkrumah na poti, da prevzame široko pobudo v Pekingu in Hanoju, ki bi ustrezno rešili vietnamsko vprašanje in duhu znanih ženevskih sporazumov. In dalje, mar ni rodezijsko vprašanje stopilo v ozadje tudi pri samih neodvisnih afriških državah bolj ali manj prav zaradi njihove zavzetosti s problemi v lastni hiši.

Ce obravnavamo vojaško-politični udar v Akri tako, lahko ugotovimo, da to ni samo udarec proti režimu, ki je kljub vsem težavam in napakam vendarle zagotavljal in jasno določal progresivni družbeni in politični razvoj Gane, marveč tudi udarec proti progresivni Afriki, njeni enotnosti in napredku. V tem smislu je tudi sicer reagirala večina najprogresivnejših afriških držav, ki tragedijo Gane nimajo in ne morejo imeti same za njen interni problem, marveč za problem svobode, nedotakljivosti in varnosti vse Afrike. Njegov režim v Gani si bo moral zelo prizadevati, če bo hotel dokazati, da se njegovi nameni gibljejo prav v tej smeri. Na resnost in koščljivost po-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kot smo v našem dnevniku že poročali, sta tržaška botanika profesorja Mezzena in Poldini v posebni študiji predložila krajevni oblasem — s priporočilom rektorja tržaške univerze in treh njenih profesorjev — naj bi na našem Krasu določili sedem »prirodnih rezervatov« z namenom, da bi se ohranile predvsem tipične kraške značilnosti površine in podzemlja ter zaščitila kraška flora in fauna. Predlog zanima brez dvoma v prvi vrsti vse prebivalstvo našega področja. Zato objavljamo pričujoči črtež, izdelan na podlagi karte, ki sta jo objavila omenjena profesorja, kakor tudi njun kratek opis sedmih rezervatov.

1. Prvi rezervat bi obsegal gornji in srednji tek Glinske, hriba Kras in Stena ter severni obronek do Jezera. Ta soteska bi se mogla najlaže ohraniti zaradi kamnitih strmin in ker ne pride v poštev kot zazidalna površina. Zaščita bi bila nujna predvsem zaradi geoloških in geomorfoloških razlogov ter zaradi jam, od katerih je ena znana po neolitskih najdbah.

2. Obalni pas, ki bi se delil na dva dela: od devinskega gradu do Sestlanskega zaliva, ki pa ne bi bil vključen v ta rezervat, in del od 138. km na državni cesti števil. 14 do grljanske železniške postaje, ki bi ostala zunaj, vključen pa bi bil Vrh Sv. Primoža, toda brez vasi Sv. Križa. Ta del obale je že sedaj preveč zazidan z vilami, hoteli in kopalnicami kljub veljavnim predpisom, da se morajo obalni gozdovi v širini 100 m ohraniti. Zaščiti pa bi morali tukaj predvsem zimzelene hrasti.

3. Ta rezervat bi bil najdaljši, ker bi segal od Grmade nad Cerovljami do hriba Kokoš nad Bazovico, vse vzdolž meje z Jugoslavijo. To področje je važno, ker je precej tipično za tisti del Krasa, ki ni več pod neposrednim sredozemskim vplivom.

4. To področje obsega Draščico (Razklani hrib) in Golji vrh. To je tisti znameniti greben, s katerega je razgled na tržaško mesto najlepši. Tu bi hkrati zaščitili tipično rastlinje.

5. Peti rezervat bi bil najmanjši in bi obsegal Boved ter severozahodno pobočje Trstenika. Ta kraj je važen zaradi tipične geološke formacije peščenih laporjev, na katerem bi se zaščitile nekatere rastline in poseben tip hrastovega gozda.

6. Šesta cona bi obsegala okolično znane jame pri Briščikih z nekaterimi najbolj zanimivimi kraškimi dolinami, med katerimi je v prvi vrsti dolina ob 12. km pokrajinske ceste med Opčinami in Prosekem; na severnem pobočju te doline je namreč edini gozdniček belega gabra na tržaškem Krasu. Podrast gozdnatih dolin pa je tipičen za bukovse sestoje, čeprav bukke same ne najdemo nikjer, kar je še posebej zanimivo.

7. Sedmo področje obsega Doberdobsko jezero, jezero pri Rdečem kamnu in močvirje Sabljici, ob morju pa Mošenice. Obe jezera spadata med najbolj tipične primere kraških jezer, ki sta v Italiji še samo dve.

PO PETNAJSTEDNEVNIH DESNIČARSKIH DEMONSTRACIJAH

Vojska odvzela predsedniku Sukarnu vso oblast Ostalo bo le formalno predsednik republike

Oblast je prevzel poveljnik vojske general Suharto, ki je takoj razpustil komunistično stranko in vlado - Razkazovanje vojaške sile po ulicah Džakarte - Subandrio pod »zaščito vojske«

DŽAKARTA, 12. — Po večdnevni demonstraciji, ki so jih organizirale desničarske organizacije ob popolni pasivnosti vojske, je vrhovni poveljnik vojske general Suharto prevzel vso oblast. Predsednik Sukarno bo samo formalno predsednik republike. Prvo dejanje generala Suharta je bilo prepoved komunistične stranke Indonezije in vseh njenih organizacij.

Udar je vojska izvršila ponoči, ne da bi prišlo do prelivanja krvi. Kakšen je bil razplet dogodkov, ni moč vedeti. Dejstvo je, da je bila sinočnja sejo vlade prekinjena po dvajsetih minutah. Predsednik Sukarno in zunanji minister Subandrio sta tedaj zapustila s helikopterjem predsedniški palačo.

Baje je bil Sukarno že na seji obveščen, da so padli stopili v akcijo. Zato je takoj prekinil sejo in odpoval v zunanji ministrom Subandrio v Bogor, ki je oddaljen 60 kilometrov od prestolnice. Toda vojska je bila že zasedla to palačo. Zato ni Sukarno ostalo drugega, nego da sprejme zahtevo vojakov in prepusti vso oblast poveljniku vojske generalu Suhartu. General Suharto je davi izjavil po radu med drugim: »Dobil sem od predsednika Sukarna nalogo, da sprejemam vse potrebne ukrepe za vzdrževanje varnosti in trdnosti revolucije in za zaščito državnega poglavarja.« Pozval je mornarico, letalstvo in policijo ter prebivalstvo, naj skupno delujejo za korist revolucije.

Davi je bil v predsedniški palači napovedanih sestankov vojaških poveljnikov, ki pa je potoval po vsem drugace, kakor je bilo v prvotnem načrtu Sukarna. Na sestanku je bil navzoč tudi Sukar-

no, toda to pot je imel glavno besedo Suharto, ki je izjavil, da vojska ne bo dopustila, »da se revolucija izpni na skrajno levo, toda ne bo šla niti na skrajno desnico«. Dodal je: »Vsa, ki bo skušala spremeniti revolucijo, bo začel ob odločno oboroženih sil.« Vse te podatke je objavljala indonezijska radio, ki je tudi trdila, da je predsednik Sukarno obrnil svoj sklep, da poveri generalu Suhartu vso oblast za vzdrževanje reda.

Zatruje se, da je general Suharto odredil aretacijo levčarskih ministrov in da so vojski voditelji zahtevali, naj se vojsko sidiše, ki so bile vpletene v gibanju 30. oktobra, dal ukaz za razpustitev komunistične stranke in vseh njenih organizacij, vključno sindikatov.

Kakor je znano, so desničarski študenti, ki so se petnajst dni demonstrirali, zahtevali prav razpustitev komunistične stranke in odstranitev ministra Subandria ter prosvetnega ministra Zato je sedanji razvoj dogodkov velika zaga za indonezijske desničarske protikomunistične kroge. To bi utegnil biti prvi korak za popolno odstranitev predsednika Sukarna, ki do sedaj ni hotel prepovedati komunistične stranke.

General Suharto, ki ima 45 let, je začel vojaško kariero s svo-

jim 19. letom. Leta 1943 med japonsko okupacijo Indonezije je bil častnik indonezijske vojske, ki se je ustanovila pod japonskim pokroviteljstvom. Po vojni se je vključil v vado uporniških čet in z aretacijo polkovnika Untunga, ki je bil te dni obojen na smrt.

Radio Džakarta je javil, da so desničarske študentske organizacije in desničarske stranke takoj sporočile, da so pripravljene podpirati generala Suharta. Prav tako je izrazil zadovoljstvo predsednik malezijske vlade Rahman, ki je dejal, da se zdi, da je stanje v Indoneziji spodbudno, ker so pravi nacionalisti odvzeli oblast filokomunistični skupini.

Poleg tega je francoska vlada prepovedala širjenje in prodajanje na francoskem ozemlju publikacije formoske vlade v kitajščini s naslovom »Šan Min Tao Paos«.

Veljeval strateški rezervam, ostal zvest vladni in je vkorakal v Džakarto ter strl upor. Pozneje je organiziral kampanjo proti organizatorjem upora, ki se je vključila z vado uporniških čet in z aretacijo polkovnika Untunga, ki je bil te dni obojen na smrt.

Radio Džakarta je javil, da so desničarske študentske organizacije in desničarske stranke takoj sporočile, da so pripravljene podpirati generala Suharta. Prav tako je izrazil zadovoljstvo predsednik malezijske vlade Rahman, ki je dejal, da se zdi, da je stanje v Indoneziji spodbudno, ker so pravi nacionalisti odvzeli oblast filokomunistični skupini.

MOSKVA, 12. — Sovjetski akademik Mogilevski piše, da se hitrost vrtenja Zemlje okoli svoje osi postopoma manjša in sovjetski znanstveniki so mnenja, da se bo Zemlja v bližnji prihodnosti vrnila na svoje prvotno hitrost vrtenja. V zadnjem času so ugotovili, da se dolžina večja za tisočinko sekunde vsako leto namesto vsakega 100 let, kakor so svoj čas ugotovili.

VČERAJ JE UMRL

Dušan Kveder junak dveh vojn

Včeraj zjutraj je umrl v Beogradu Dušan Kveder — Tomaž, narodni heroj in rezervni general-polkovnik zaradi hude neozdravljive bolezni. Prehodil je težko in odgovorno pot španskega borca, pozneje pa od komandirja čete do komandanta glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije ter komandanta mesta Trst.

Dušan Kveder se je zelo mlad vključil v politično življenje. Že leta 1931 je bil izključen iz gimnazije (za to šolsko leto) zaradi revolucionarnega delovanja, čeprav s partijo takrat še ni imel tesnejših stikov. Ko je bil naslednja leta sprejet, njegave aktivnosti ni bilo čutiti le v Ptuj, kjer je politično deloval skupaj z dr. Jožetom Potrčem, Jožetom Lackom in Ivanom Bratkom, temveč od leta 1933 naprej v Ljutomeru, kjer se je v tem letu za časa počitnic zadrževal kar cel mesec pri Kučkovcih. Še bolj se je čutilo njegovo delo v Zagrebu, potem ko se je v jeseni vpisal na tehniško fakulteto.

V Zagrebu je ustanovil celico KPJ na kemičnem oddelku tehnične fakultete. V novembrskih političnih 1933-34 je sodeloval z Vi- do Čarlijevo v akciji risanja srpa in kladiva in lepemu letakov po ptujskih ulicah. V zvezi s to akcijo je bil aretiran in obojen z drugimi pred sodiščem v Ljubljani. Odsedel je v ljubljanskih zaporih 6 mesecev. Jeseni leta 1934 se je vpisal na pravno fakulteto v Ljubljani, a je do jeseni 1935 ostal doma v Ptuj zaradi bolezni. V tem času se je posvetil partijskemu delu v Ptuj, Ljutomeru, Mariboru in ptujski okolici. Zaradi protestnega zborovanja v Ljutomeru 1. septembra 1935 je bil ponovno aretiran.

V času od jeseni 1934 do jeseni 1935 je skupno z dr. Jožetom Potrčem, dr. Franjem Zgecem, Andrejem Debenakom, Ivanom Bratkom in drugimi ptujskimi komunisti organiziral anketo o življenju haloških in slovenjgorških prebivalcev. Te ankete pole, žal, niso ohranjene, ohranjene pa so razprave, v katerih so vsaj delno zajeti podatki omenjene ankete. Najboljše razprave je napisal dr. Zgec, pomembni pa sta tudi Kerenčičeva »Zemljiški odnosi v Jeruzalemskih gorah« in Bratkova »Gibanje cen in naše kmetijstvo«, ki sta izšli v Obzorjih 1938, nato pa še v ponatisku leta 1939.

Od 8. novembra 1935 do 23. junija 1936 je Dušan Kveder skupno z Lidjo Sentjurc in Ivanom Bratkom urejal »Mlada pota«. Kakor za »Ljudsko pravico«, ki je bila za »Mlada pota« prišla pobuda od partijskega vodstva. To pobudo je v praksi uresničil Dušan Kveder. »Mlada pota« so bila neuradno mladinska izdaja »Ljudske pravice«.

Ljudsko pravico so prepovedali 18. marca 1963, tri mesece pozneje pa tudi »Mlada pota«, ki pa so odigrala zelo pomembno vlogo, saj so pomagala organizirati solidno mladinsko ljudsko fronto že v času, ko je tej antifašistični organizaciji Partija šele polagala temelje.

Kveder pa ni bil le ustanovitelj in glavni urednik »Mladih potov« temveč je bil od jeseni 1935 do poletja 1936 tudi član pokrajinskega sekretariata SKOJ za Slovenijo skupno z Bojanom Krajerjem in Jožetom Oepcom. V sekretariatu je odgovarjal za Agitprop in za organizacijo na univerzi v Ljubljani.

Ob prepovedi »Mladih potov« je policija izdala tudi nalog za aretacijo Dušana Kvedra, ki je po krajiš ilegalnosti, pobegnil v Francijo. V Franciji je Dušan Kveder začel takoj zbirati prostovoljce za Španijo, postal pa je tudi predstavnik Jugoslovancev v komisiji za emigracijo pri SK KP Francije. Od septembra 1936 do avgusta 1937 je bil urednik »Glasa izseljencev« v Parizu. Tedaj je prepustil uredništvo bolehnemu Tomu Brejcu, sam pa se je prijavil med španske prostovoljce. V Franciji si je pridobil Dušan Kveder zelo veliko organizacijskih izkušenj. Večkrat je potoval v izseljenjske centre in tam organiziral partijske celice (osnovne organizacije) in sindikalne podružnice. V Combelle pri St. Etienneu je po orožniški aretaciji, toda zaradi množičnega protesta rudarjev predvsem Sloven- cev, Poljakov in Francozov, so ga morali izpustiti.

V Španiji je Kveder kot discipliniran in hraber vojak hitro napredoval. Že kmalu v začetku — bil je borec mitraljez — so ga večkrat pohvalili pred četo. V boju je bil dvakrat ranjen. Ker je pokazal mnogo uspeha tudi pri političnem delu, so ga kmalu imenovali za komisarja čete, po tem

pa za pomočnika komisarja brigade v rangi kapetana.

Ceprav se je v Španiji odločala tudi usoda Francije in drugih zahodnih meščanskih držav, je le niso nudile republikanski Španiji potrebne pomoči proti fašističnim napadalcem, zato je bila po skoraj triletnem boju poražena. Španska republikanska vojska se je skupno z internacionalnimi brigadami umaknila v Francijo. Tu pa je niso sprejeli kot zavezniško vojsko, saj so njene pripadnike že ob prihodu razorožili in zaprli v koncentracijska taborišča. V vrstah španske republikanske vojske in internacionalnih brigad je tako ravnale francoske oblasti naletole na odpor. Do kraja odločni v tem boju so bili prav Jugoslovani. Izkazala se je tudi slovenska baraka, v kateri je bil Kveder komandant, ves čas pa tudi aktiven političen delavec v celotnem taborišču. Med prvimi je bil po kazni premeščen v bolj strogo taborišče, kamor so prišli pozneje tudi drugi.

Nato je sledil napad fašističnih sil na Jugoslavijo in Kveder je skupno z drugimi jugoslovanskimi komunisti začel snovati načrte za boj, da bi se vključili v boj proti sovražniku na domačih tleh. Delno je to možnost ojašala okoliščina, da so Nemci začeli tudi med interniranci zbirati delovno silo. Skupino, v kateri je bil Kveder, so poslali na delo v Dessau blizu Berlina. Tu so ga Nemci ponovno aretirali in poslali za tri tedne v »prezvojevalno taborišče« v Watenstädt, od tam pa zopet na delo v Dessau, od koder je z nekaterimi tovariši pobegnil že julija 1941 in se srečno prebil do Zagreba. Iz Zagreba se je ilegalno vrnil v Nemčijo, da bi organiziral beg drugih španskih borcev. Tudi to nalogo je izvršil in se zopet vrnil v Zagreb. Iz Zagreba se je ilegalno prebil v Ljubljano, vzpostavil zvezo s CK KP Slovenije, se zopet vrnil v Zagreb in prepeljal ostale španske borce Slovence v Ljubljano: Franca Rozmana, Rudija Janhuba in druge.

Franca Rozmana, Nemed ob kapitulaciji Jugoslavije odvedli iz taborišča Vernet na prisilno delo v Nemčijo, kjer so ga zapustili kot peka v okolici Leipziga. Rozman je izkoristil prvo priliko in je pobegnil v Zagreb.

Augusta 1941 je CK KPS poslal na Spodnje Stajarsko najprej Dušana Kvedra, da bi delal na področju PK KPS za severno Slovenijo. Kveder je pomagal organizirati odpor proti okupatorju v Mariboru, Celju, Koroski, Mislinjski dolini in drugod.

Oktober 1941 je prišel na Stajarsko tudi Franc Rozman, pripeljani pa ga je Sergej Kraigher iz Ljubljane. Ko je bila oktobra 1941 ustanovljena brežiška četa je postal Dušan Kveder njen komandir.

Po propasti te čete, ki je krepila odpor proti izseljevanju, je odšel Kveder na Dolensko, kjer sta s Francem Rozmanom ustanovila II. stajarski bataljon na Kremenjaku, ki je imel z Nemci tehek boji pri Ljubi. Od 14. decembra 1941 do 4. aprila 1942 je bil Kveder politični komisar tega bataljona. Od 4. aprila do 28. decem-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Usodna zmeta

V nenunjem precepu ob vprašanju, ali naj se moj očetni ironični spis »Pramati Indija strada« (Prim. dnev. 27. febr. 1966) razume res ironično ali ne, se je neki brezimen (r+r) s spisom »O Indiji Koromandiji« (Katol. gl. 10. marca 1966) prebrisano zavzel za drugo možnost le zato, da laže, svobodneje in slastneje v prazno maha po piscu. Usodna zmeta.

ANDREJ BUĐAL

PO ZAKLJUČKU TRETJE SEJE CK ZKJ V BEOGRADU

GOVORI TAJNIKOV PSI, PSDI IN PLI V POSLANSKI ZBORNICI

Tito: Mednarodni položaj se je zaostri

Odločni sklepi o gospodarski reformi

Za hitrejši dvig življenjske ravni, za modernizacijo gospodarstva, svobodno gibanje investicij, stabilizacijo trga, konvertibilnost dinarja, neodvisnost strokovnjakov, za odpravo nerentabilnih podjetij itd.

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 12. — CK ZKJ je na svoji tretji seji, ki se je končala pozno sinoči, sprejel sklepe o nalogah komiteja pri izvajanju gospodarske reforme. V sklepih se ugotavlja, da so bili v dosedanjim izvajanju reforme doseženi pozitivni začetni rezultati, in se poudarja, da je treba v prihodnosti izboljšati pomen, sklopiti in nanesti samo na nekatera konkretna vprašanja gospodarskega sistema, ki jih je CK ZKJ soglasno sprejel, in se nanašajo posebno tistim, ki so na vodilnih mestih, da se odločno in v vsi odgovornosti zavzemajo:

1. Da se investicijska politika prilagodi potrebam razvoja intenzivnega gospodarstva in hitrejšega dviga življenjskega standarda delovnih ljudi; prenehati se mora ozemljeno delovanje v sferi, ki ne prinaša pozitivnih rezultatov, in se usmeri v razvoj proizvodnje in avtomatizacijo, kar zahteva hitrejšo razvojnopolitično, za odpravo nerentabilnih podjetij itd.

2. Da se modernizacija gospodarstva na osnovah najnovejših znanstvenih in tehničnih dosežkov, za specializacijo proizvodnje in prehod na veliko serijsko proizvodnjo in avtomatizacijo, kar zahteva hitrejšo razvojnopolitično, za odpravo nerentabilnih podjetij itd.

3. Da se zagotovi svobodno gibanje investicij sredstev, t. j. da vsaka delovna organizacija lahko na vsem ozemlju Jugoslavije svobodno vloži svoja sredstva, če so, da bi se to v njenem interesu.

4. Da se izboljša izvajanje politike stabilizacije trga, splošnega nivoja cen in dinarja. V zvezi s tem se poudarja potreba odločnejše in postopne usmeritve na svobodnejše tržne odnose in na postopno liberalizacijo celotne izmenjave z inozemstvom.

5. Nadaljnji in hitrejši razvoj gospodarstva mora čimprej prilejati na konvertibilnost dinarja. Za dosedanje teza smotno je potrebno, da se v gospodarsko politiko in v srednjeročnem načrtu predvidijo potrebni ukrepi, da se s svobodnim izvozom postopno liberalizira uvoz surovin in blaga široke uporabe, da se omogoči najširša kooperacija v državi in v inozemstvu, da se doželi in izboljša razpoložljivost in avtomatizacija, kar zahteva hitrejšo razvojnopolitično, za odpravo nerentabilnih podjetij itd.

Ofenziva

neokolonializma

(Nadaljevanje s 1. strani)

Jožja in Nkrumahov pomen za razvoj Afrike je opozoril v svojem komentarju tudi sam »New York Times«. »Nai bo, da je Nkrumah izgubil oblast, toda Nkrumahizem, t. j. doktrina socializma in socialne revolucije, njegovo nasprotovanje neokolonializmu, njegove častiliepne ideje o združenju Afrike, lahko prežive. Morda je Nkrumahov ugled pri številnih njegovih sunarodnjakih upad, toda njegove teorije bodo še naprej vplivale na Afrikanke daleč prek meja Gane: rasti na intelektualce, študente in sindikaliste. To je sila, ki je ne morejo zanikati ne vlade v Afriki ne vlade druge, vseh vlado Združenih držav Amerike.«

To je moral priznati časopis, o katerem prav gotovo ne moremo pričakovati, da bi bile njegove simpatije na strani progresivnih afriških sil. Tudi ko bolj in bolj predočuje, v tako spoznanje med temi silami v državah, ki bi lahko že jutri postale tarče neokolonialistične intervencije in v tistih državah, ki so svoji dejavnosti in naravi svoje politike na njihovi strani — da je potrebno v sodobnih mednarodnih odnosih odločno opredeliti taka sredstva in metode in se jim aktivno upirati.

M. K.

urešitveni nalog in stalne napore za okrepitev socializma. To nam bo omogočilo, da bomo se aktivnejši pri reševanju odprtih mednarodnih vprašanj in da se nadalje utrjujemo solidarnost z narodi, ki so kot mi angažirani v borbi za mir in socializem.

Po teh sklepih je generalni tajnik ZKJ maršal Tito v sklepnem govoru poudaril važnost skrajnega in doslednega izvajanja sklepov, da bi se dosegli smotni in delovne ljudi vsaj deloma zadovoljili. Sklepi so zakon za delovanje vsakega komuniste, je poudaril maršal Tito. Sklepi tudi jamčijo delovnim kolektivom, da se bo dokončno uresničilo delavsko samoupravljanje. Opozoril je, da je napadno pričakovati, da bi se smotni reforme lahko uresničili v dveh ali treh letih: za to bo potrebno dalj časa. V svojem govoru je maršal Tito omenil potrebo pravilnega nagajanja kvalifikacij in strokovnjakov, odstranitve razlik v plačevanju za poslenih v upravi in v gospodarstvu ter odstranitve vseh položajev ljudi, ki so bili kaznovani. »Vse ljudi, ki nimajo moralnih kvalifikacij, je poudaril Tito, je treba odstraniti iz vodilnih mest.«

Tito je poudaril oris tudi mednarodni položaj, ki je po njegovem mišljenju zaostren do skrajnih meja. Kapitalizem in imperializem sta v polni ofenzivi. Opozoril je na napadno pisanje nekaterih listov v Jugoslaviji v zvezi z razvojem gospodarskega sodelovanja Jugoslavije z zahodnimi državami. V tej zvezi je dejal: »Mi razvijamo z Zahodom gospodarsko sodelovanje, izmenjavo dobrin in drugo. Toda, delno se mišljenja približali, niti se ne bomo približali. Imamo svoj socialistični sistem in svojo posebno pot v izgradnji socializma. Reakcionarni krogi na Zahodu nam odklanjajo razne stvari, ki sploh niso naša, ker ne vedo, zakaj gre. Pozabljajo, da smo komunisti sposobni kritizirati svoje slabosti in da nam taka kritika omogoča, da se takšnim slabostim v bodoče izognemo. Delo komunistov pa bo v praksi še bolj pokazalo, da smo mi, ki smo bili in ne samo to, temveč da smo se marsikdaj naučili v naši dosedajni praksi.

B. B.

Zelo lepa predstava

R. Straussove opere

«Arabella» (v nemščini)

«Arabella» Richarda Straussa, ki je po 29 letih spet prišla v Trst (po tem ko so jo samo enkrat, v italijanski, predvajali v l. 1937), je včeraj zvečer v gledališču »Verdi« dosegla prav lep, kar pritrčen uspeh. Tokrat je bila uprizorjena v nemščini z nemškimi petci, nemškim dirigentom nemškim režiserjem in nemško scenografijo (v tej družbi potem tudi ime domačega zborovodje Kirscherja ne zveni nerodno). Predstava lahko brez pridržkov označimo za delo dobro.

Ta Straussova komična opera s skoraj operetno vsebino, toda s prepleti posodi plemenite glasbe, je pred nam zaživela na način, da bi jo verjetno vsakdo rad videl. V spominu nam bodo ostali liki, ki jih podal Melitta Muszley (Arabella) in Raymond Wolansky (Mandryka), Friederike Sailer (Zdenka) in Georg Schnapka (Waldner) in ostali.

Muszley je pokazala vrline ve-

Živahna razprava o programu

nove vlade levega centra

Govor De Martina o najvažnejših vladnih obvezah

Tanassi je predvsem polemiziral s komunisti

RIM, 12. — Razprava o zaupnici vlade v poslanski zbornici je danes postala živahnejša; prišlo je do prekanj med govorniki komunističnega poslanca Chiaromonteja, kateremu je oporekal tudi Moro. Chiaromonte je strokovnjak za gospodarska vprašanja in je predvsem negativno ocenil gospodarski načrt, za katerega je dejal »da ga v resnici ni«.

Živahno ozračje je bilo tudi med govorniki naslednjega govornika, tajnika PSDI Tanassija, ki so ga zlasti prekinjali komunisti, ko je govoril o Južnem Vietnamu. Tanassi je ugotovil »zadovoljivo vitalnost« nove politične usmeritve in potrditev politike levega centra kot edine možne demokratične politike.

Nato je Tanassi prešel na zunanjo politiko ter dejal, da »Italija je in bo prijateljica vseh«. To prijateljstvo je nato obrazložil kot »tesne vezi z demokratičnim Ameriko in z nekaterimi drugimi državami«, kot odnos razumevanja za napore države v razvoju in politiko prijateljstva do narodov Vzhoda, kar je v obojestranskem interesu pomirjenja v Evropi, pri čemer pa se nikakor ne moremo opredelovati različnim ideološkim pogledom.

Glede Vietnama je dejal, da je njih stališče enako stališču Velike Britanije in da podpirajo vse poštene napore, da se najde mirna rešitev spopada. Dodal je:

«Moramo pa v celoti odobriti napore Amerike in vseh ljudi dobre volje, da se uresniči upanje tistih, ki verujejo v človeka, da se vrne mir v tako hudo prizadeto deželo.»

V notranjepolitičnem položaju je najprej poudaril važnost sodelovanja s katoličani, nato pa je o cenil bližnjo socialistično združitev kot dogodek »zgodovinskega pomena«.

Tanassi je na več mestih svojega govora ostro polemiziral s komunisti in jim je posvetil posebno poglavje, v katerem je iskal vir njih »napadnih stališč v leninizmu, diktaturi proletariata, ki se je po njegovem spreminjala v diktaturo nad proletariatom, sodelovanje SZ v mednarodni revoluciji pa v politiko imperialističnega tipa«.

Tajnik PSI De Martino je bil umerjenjši in je polemiziral z Ma. laci, dejal, da razne težave niso nastale z levim centrom, temveč so dediščina preteklosti. Obžaloval je stališče KPI, češ da mirna rešitev spopada. Dodal je:

Glede mednarodnih vprašanj se je skliceval na dosedanja stališča socialistov. V zvezi z Vietnamom je dejal, da socialisti izražajo svoje simpatije do ljudstva, ki si želi svobodo, in je ugotovil, da so njihova realistična pogajanja, pri katerih bodo upoštevali celotno zapleteno stanje. V tej zvezi je tudi poudaril nezadovoljstvo z ameriško politiko v Vietnamu ter na celotnem področju Azije. Ta politika ni dolgoročna in ne upošteva, da bi sredstva, ki jih rabijo za vojsko, mogli mnogo bolje porabiti tudi za človekovejši boj proti komunizmu.

Negativno je ocenil zadnje pobude de Gaulleja, češ da je nevarnost za nadaljnje razbitje evropskega sodelovanja, zlasti pa nevarnost, da prevzame Zaprada Nemčija odločno vlogo v atlantskem zavezništvu, in to še zlasti glede rešitve atomske oborožitve. Svoja izjava je De Martino zaključil z ugotovitvijo, da bo PSI do kraja izpolnila sprejete obveznosti.

Tajnik PLI je povsem negativno ocenil novo vlado levega centra, češ da ne bo mogla niti hoteti izločiti komunistov in ustvariti resničnega napredka dežele. Glede znanje politike je pohvalil Moro, to, da kaj ko je znanji minister Fanfani, ki sedaj priznava komunisti monopol mirovne zastave. Zaključil je, da liberalci niso načelno proti vladi in priznavajo objektivne težave ter dobre namene nekaterih vladnih ukrepov, istodobno pa da manjka dobra volja vlade kot celote.

Dušan Kveder

(Nadaljevanje s 1. strani)

bra 1942 je bil politični komisar druge grupe odredov. Od 28. decembra 1942 do maja 1943 je bil politični komisar IV. operativne cone na Štajerskem in Koroškem. Odsel je zopet na Dolenjsko in je bil inštruktor CK KPS in glavni ga štaba V tem svojstvu je odšel 1. julija 1943. leta v Slovensko Primorje, od koder je vrnil konec julija ali v začetku avgusta. Avgusta 1943 je postal načelnik operativnega oddelka glavnega štaba, 18. septembra 1943 pa politični komisar operativnega štaba za 1. vojno Slovenijo. 17. oktobra 1943 je postal politični komisar III. (alpske) operativne cone in je vsilil to funkcijo do 22. decembra 1943, to je do ustanovitve IX. korpusa, pri katerem je bil politični komisar. Decembra 1943 je postal načelnik glavnega štaba NOV in PO Slovenije. Potem je odšel za nekaj časa v Srbijo, od koder se je po smrti komandanta glavnega štaba Franca Rozmana-Stane vrnil in postal vršilec dolžnosti komandanta glavnega štaba Slovenije. Po osvoboditvi Trsta 1. maja 1945 je postal komandant mesta.

Na komandnih položajih je ostal še tudi več let po osvoboditvi. V letih 1946-1948 je končal vsjo vojno akademijo »Vorošilov« v Moskvi. Potem je bil pomočnik načelnika generalštaba JLA v diplomatski službi in bil veleposlanik v Etiopiji, Zahodni Nemčiji in Indiji. Odlikovan je z redom narodnega heroja. Sedaj je bil pomočnik sekretarja za zunanje zadeve v Beogradu.

IVAN KREFT

Žalovanje

v Sloveniji

BEOGRAD, 12. — Zato se pepe lom pok. Dušana Kvedra, ki je umrl danes ob 13.00, bodo prepeljali v Ljubljano, kjer bo v torek položena na mrtvašnem odru skupščine Slovenije, da bi meščani Ljubljane izkazali čast pokojnemu revolucionarju. Zato bodo položili v grobnico narodnih herojev.

Ljubljana, 12. — Vest o smrti Dušana Kvedra je globoko pretresla vse ljudstvo Slovenije, kjer je imel številne prijatelje in tovarše. Ki jih je prežgala smrt poveljnika tovarša Tomaza globoko razočarala. V njegovem rojstnem kraju, sneturju pri Celju so prostovoljno ponedeljek za dan žalosti in priredili bodo komemorativni sestanki. O liku pokojnika bodo govorili v vseh šolah in delegacija 30 občanov se bo udeležila pogreba v Ljubljani. Bivši borci Pohorskega bataljona bodo priredili komemoracijo na Pohorju, kjer je bila znana bitka. Po vseh mestih Socialistične republike Slovenije so zastave spuščene na pol droga. Tudi občina Litija, ki je Kvedra v narodnoosvobodilni vojni pregladila za častnega meščana, bo priredila v ponedeljek žalno sejo in v vseh šolah bodo ta dan predvajali o pokojnikovem življenju in delu.

Umrl je naš tovariš

Dušan Kveder-Tomaž

narodni heroj, rezervni general-podpolkovnik

V narodnoosvobodilni borbi je posvetil vse svoje velike sposobnosti za zmago nad fašizmom in prehodil težko ter odgovorno pot od komandirja čete do komandanta glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije. Slovenski borci ga bomo ohranili v trajnem spominu

FAIR PLAY CUP

B skupina

1. Jugoslavija	točk 34
2. Romunija	37
3. Švica	39
4. Norveška	51
5. Madžarska	52
6. Avstrija	60
7. Zahodna Nemčija	69
8. Velika Britanija	79

FAIR PLAY CUP

C skupina

1. Južna Afrika	38
2. Italija	66
3. Danska	72

DANASNI IZIDI

A skupina	
ZDA - Poljska	6:4 (2:0, 3:1, 1:3)
V. Nemčija - Finska	4:3 (2:3, 1:0, 1:0)
B skupina	
Romunija - V. Britanija	4:1 (1:1, 3:0, 0:0)
Švica - Madžarska	6:1 (3:1, 2:0, 1:0)
N. Nemčija - Norveška	3:2 (0:1, 1:1, 2:0)
Jugoslavija - Avstrija	4:2 (1:0, 2:1, 1:1)

C skupina

1. Italija	3:0
2. Jugoslavija	7:2 (2:0, 2:2, 3:0)
Jutri bosta v Ljubljani zadnji tekmi A skupine med Kanado in Švedsko in Sovjetsko zvezo in B skupini.	

NAJBOLJŠI STRELCI

B skupina:	Hanig (Zahodna Nemčija) 14 točk (11 golov, 3 podaje), Olsen (Norveška) 12 (8), Koepf (Zahodna Nemčija) 11 (8).
C skupina:	Rahanser (Italija) 15 (11), Od 2. do 4. mesta si delijo Darin (Italija) 11 (10), Holmer (Italija) 11 (7) in Grotti (Italija) 11 (2).

NAJVEČKAT KAZNOVANI IGRALCI

B skupina:	Williams (V. Britanija) 21 minut, St. John (Avstrija) 19, Puschner (Avstrija) 18.
C skupina:	Od 1. do 4. mesta si delijo Nash (J. Afrika), Maltesen (Danska), Bachner in Verocai (oba Italija) 18 itd.

DOMAČI NOGOMET

III. amaterska liga	
Ob 10.30 v Boljuncu	Breg - Union
Juniorsko prvenstvo	
Ob 13.30 na igrišču Ponizane	Ponizana - Breg

NAMIZNI TENIS

Danes ob 9. uri se bo začel zaključni del državnega prvenstva v namiznem tenisu za drugokategorijske. Bor bo na turnirju zastopal Boris Košuta.

SMUČANJE

MURREN, 12. — V ženskem slalomu za trofejo Arlberg - Kandahar je zmagala Avstrijka Christl Haasova pred Švicarko Ruth Adolfov in rojakinjo Ingeborg Jochem. V lestvici kombinacije vodi Haasova pred Ruth Adolfov in Jochemovo.

Ljubljana, 13. marca 1966

PRESEDSTVO ZVEZE ZDRUŽENJA BORCEV

NARODNOOSVOBODILNE VOJSKE SLOVENIJE

ALBERT

Ples

DUTNEY

prešenečenja

Gilbert Ragondet je bil kratkoviden, mladenič, sramežljiv in zelo krotke narave. Zato ga ženske nikoli niso upoštevale kot ženina, ki je vreden pozornosti. Daktiografke iz njegovega urada so se mu pogosto posmehovale na veliko zadovoljstvo drugih uslužbenecov. Ni bilo nedelje, da si ta ali ona od mlajših uslužbenk ni izmislila kako šalo na račun svojega nesrečnega kolega.

Posebno ena od njih, lepa Ginette, v katero je bil Gilbert prek uses zaljubljen, čeprav ga je odkrito odbila ob nekem njegovem edinem nesprenem in obupnem poskusu, da bi ji odprl svoje srce in razkril svojo ljubezen. Zatem je postal še bolj molčeč, toda za hlapčevsko lepoto je gojil še naprej svoje brezmejno občudovanje. Ona pa je izkoristila vsako priložnost, da bi ga osmešila. A kar je bilo najbolj čudno: Gilbert se nanjo sploh ni jezil. Čutil je celo nekakšno žalostno zadovoljstvo, da ji je bil za igračko. To mu je bilo ljubše kakor njena popolna ravnodušnost.

Nekoga dne je prešla Ginette hitro in nekaj drugimi njejimi prijateljicami vabilo za neki ples presenečenja v predmestju. In takrat se je v njej porodila izredna ideja. Zakaj ne bi priredila majhnega šala? Naj se družba malo razveseli. Zrtev te šale naj bi bil seveda ubogi Gilbert.

Zato ga je nekoga jutra s prijateljicami nasmeškom nagovorila: — Zelo prijetna novica, prijatelj Gilbert! Zaročenec moje prijateljice nas je vse iz pisarne povabil na razkosno prireditev. Ples naj bi bil naslednjo soboto z začetkom ob 21. uri. Prireja ga žena nekakega bogatega zdravnika iz Versailles za rojstni dan svojega moža. Udeležili se bomo vsi iz urada. Postregli nam bodo s šampanjcem, obloženi kruhi in pečevom...

— Ne vem, ali smem tudi jaz? — je zajeljal mladenič.

— No seveda! Ali je treba tu še kaj vprašati?

In z zapeljivim nasmeškom je dodala: — Razumam s tem, da zanesljivo pridete. Videli boste, kako se bomo imeli. Potrebno je samo, da pridete ob napovedanem času... In s cvetjem, seveda! Vprašali boste za gospo Lorrier. Sicer pa bomo ob tem času mi že tam. Jutri vam bom pokazala njeno hišo, brž ko me bo moja prijateljica obvestila.

— Je misel, da bo z lepo Ginette prejel izven pisarne ves večer, da je očarala. Zato je Gilbert sprejel njen predlog, a lepota je takoj sporočila novico vsem svojim tovarišicam in tovarišem v pisarni. Cisto enostavno je iz telefonke imenika vzela naslov njegovega zdravnika, za katerega po prej ni vedela. Vsa družba v pisarni je morala obljubiti, da bo skrivnost skrbno obdržala zase, da bodo ob dogovorjenem času vsi na odredjenem mestu.

Čakali bodo skriti v bližini vrat, da bi mogli uživati v neuspehu ljubega Gilberta. Potrebno je bilo, da se v primernem trenutku vsi nenadoma pojavijo, da bi ga s svojim smehom še bolj zmedli.

Medtem je v petek doktor Lorrier po naključju našel izgubljeno ljubavno pismo svoje žene. Ona je na svojo veliko presenečenje razbrl, da ga žena vabi in da pričakuje svojega ljubimca v soboto zvečer. Tega večera bi bil moral odpotovati zaradi nekega kongresa znanstvenikov v nekem mestu v notranjosti države.

Parani in razjarjeni soprog je komaj obvladal svojo prepadenost, ko je zor se oddilil, da bo ženo in njenega ljubimca presenečil. Kakor da se v odnosih med njim in ženo ni nič spremenilo, je ob dogovorjenem času odšel na železniško postajo. Načrtoval se je tajno in iznenada priti domov v ženo, ko bo sodil, da pri svoji ženi najde neznanega ženskega dvojnika.

Gilbert se je nestrpen sprehajal po ulici. Takoj ko je skozi svetlo poletno noč odbilo devet glasovnih udarcev na bližnjem stolpu, je pritisnil na zvonec železnižnega vrata razkosne bele vile.

Ko je sobarica odprla vrata, ji je Gilbert v zadregi povedal, da prihaja h gospo Lorrier. Služabnica mu je obzirno in razumevalno namignila in ga takoj odpeljala v salon. Kmalu se je pojavila mlada žena, ki je bila nenavadno lepa. Toda ko je opazila neznanega moškega z velikim šopom cvetja v rokah, je nenadoma obstala. Bilo je očito, da je prišla nekakšna druga.

— V zadregi je mladenič komaj zadržal zajecelaj:

— Oprostite, prišel sem na vašo presenečenja. Kakor je vi-

deti, sem prišel na napačen naslov...

Presenečenje na obrazu gospe mu je vse pojasnilo. Bil je torej prevaran surovo zasmehovan. S skrajnim naporom je poskušal pojasniti svoj položaj.

Vsa zgodba je gospo Lorrier sprva razjela, nato jo je zanimala, in ko je slednjič razumela, da gre za neokusno šalo, katere žrtev je postal njen sramežljivi in nežni sobesednik, se je ljubeznivi ženi mladenič zasmilil.

— V redu, — je rekla s prijaznim glasom. — Pripravili so vam šalo, ki je bolj žalostna kot smešna. A jaz se zaradi tega ne morem jeziti na vas... Zato bom sprejela vaše cvetje... Nikakor ne želim, da bi vam to nepredvideno srečanje s menoj ostalo v slabem spominu. Nasprotno...

V znak pozdrava mu je ponudila svojo fino belo roko, ki jo je poljubil v znak spoštovanja, a še vedno malo zmeden.

Prav v tem trenutku se je med vrati nenadoma pojavil doktor Lorrier. Mlada žena je prestrašeno krivila. Doktor je bil izven sebe od jeze. Gilbert ni več vedel, za kaj gre. Stal je z odprtimi usti, ko ga je doktor Lorrier napadel in ga pričel obsipavati — brez pojasnila — s ploho zanižnosti. Nastal je grozen hrup, ki se je razlegel do tistih, ki so čakali v dvorcu.

Skriti v senci gostega drevja so Ginette in njena družba nestrpno čakali na Gilbertovo vrnitev. Koliko bo smehal! In — psti... Naenkrat so se dvorščina vrata na široko odprla. To je bil on. Gilbert.

— Mir! Pazite! Glejte ga! — je opozarjala daktiografka.

Toda nejasna mladeničeva senca kakor da ni premikala. Gilbert je stal s hrbitom naslonjen na železno ograjo v nekem čudnem položaju, na pol sključen. Zatem se je zopet malo premaknil in, zaletavajoč se, napravil ne-

Zadar. Reliurna plošča s prizoroma Pokol nedolžnih otrok in Beg v Egipt. — (Ilustracija iz impozantne knjige Vojaslava Moleta, ki jo je izdala Slovenska matica)

KRSTNA UPORIZITEV SG V KULTURNEM DOMU

Tragična fantazija «Mrtvi kanarček»

ново odrsko delo Josipa Tavčarja

Mojstrska režija in domiselna scena Jožeta Babiča

Tragična fantazija «Mrtvi kanarček» s katero se je naš do mladi dramatik Josip Tavčar sedem let v zadnjih osmih letih predstavil tržaški slovenski gledališki javnosti, je v njegovem kar obsežnem dramskem opusu nekaj novega, čeprav se v slogu bistveno ne oddaljuje od dosedanjih del. To, kar je v tem njegovem najnovejšem delu novega, je zavestno psihanalitično iskanje vzrokov za določene pojave v sodobni družbi, vzrokov njene psihične in živčne razvrednosti, njenega tavanja v na vi-

Prizor iz «Mrtvega kanarčka» Lukeš in Sardočeva

z lastnostni moderne mladine a v bistvu vendarle moralno zdravo, hotel z zasnovo, ki jo primaje svoj nevrotični sestrini in ki naj jo umiri in osvosti iz živčnega šoka in kompleksov, nakazati lepšo perspektivo človeške prihodnosti.

Seveda je za razumevanje Tavčarjevih idej potrebno živjeti se v njegov estetski svet in, kot sam pravi, gledati z iracionalnimi očmi naše domišljije na stvarnost. To kajpada zahteva tudi od gledalca določeno miselnost, napor, posebno še, ker je vsa teža v tem njegovem delu na dialogih in ker je tudi prečiščeno dela samega odvoda od razumevanja vsebinske globine teh dialogov, ki so včasih tudi komplicirani prav zaradi fantastičnega menjavanja tu in onstranske vizije življenja. Ko pa nam je ta dvojna vizija jasna in ko smo iz nje potegnili idejno vodilno nit, ki je navezovanje dovolj poudarjena v mnogih mislih, ki jih zlasti v drugem delu izrečejo nosilci dejanja, potem postane tudi delo samo povsem prečiščeno.

Prizor iz «Mrtvega kanarčka» Kozlovičeva in Starešinič

stvi glasov z onstranstva. Kakor je bil v tej okviri postaviti dogajanja Babič iznajdljiv, tako se mi zdi, da mu je manj uspešno predstavilo igralsko uravnoteženje. Tekočemu in napeto razčlenjenemu prvemu dejanju je sledilo le malce preveč razvlečeno drugo dejanje, ki bi ga za večjo odskočno učinkovitost bilo treba pospešiti, morda tudi s krajšanjem bistveno nepotrebne besedila, in v katerem bi bilo potrebno boljše doziranje zlasti Mirnega živčnega šoka, v katerem tolikšno pretiranost ni bila ne potrebna in niti prečiščena. Tudi kreiranje posameznih vlog je bilo silno pomanjkljivo, za kar pa ne pada vsa odgovornost na režiserja, temveč verjetno tudi na posamezne igralce, ki se niso niti vsi v enaki meri živeli v to Tavčarjevo simbolizirano fantazijo o tragični stvarnosti.

JOŽE KOREN

(Nadaljevanje na 8. strani)

PISMO IZ LJUBLJANE

A. T. Linhart: Ta veseli dan ali Matiček se ženi

(Premiera v ljubljanski Drami)

la kot primer kličastega okusa. Danes pa se v Parizu, Zuerihu in na Dunaju prirejajo razstave s slavošpevi na ta že dolgo premagani stil.

V gledališkem listu je ob uprizoritvi Linhartove komedije napisal D. Moravec bogato dokumentiran sestavek »Z. Matičkom skozi tri stoletja«. Patina, ki se je na nekem delu nabirala lahko skozi tri, prav za prav skozi dve stoletji, priča vendarle, da tičijo v takem delu neke globlje korine. Pač pa se mi zdi črna, če odštejem njegovo dokumentarno vrednost, kot panegrično vendarle mestoma precej protodostožno naiven. Nič manj naiven, kot je bil tisti anonimni kritik, ki ga Moravec omenja, in ki je v drugi polovici prejšnjega stoletja zapisal o prav takrat uprizorjenem Matičku »Če pravim, da jo je (namreč igrar) o Matičku) dram. društvo iz pijetle, iz galanterije — bi rekel — do njene literarno historične vrednosti na oder spravilo, sem najbrž pravdo zadel. Ko bi bil igralni komite to »komedijo« natanko in bolj ostro prereseval, bi bila menda ostala v knjižnici; kajti ne da se pač tajiti, da je ta-

dramatično delo za zadnji okus vendar preveč zastarelo. Če upoštevamo Oliverov izrek, bomo razumeli, da se je na Linhartovem delu nabralo do takrat še premalo patine, da bi bila mogla že postati častljiva antikvitet. Takratni kritik je pač protodostožno napisal po svetopisemskih besedah: »Bodite kakor otroci; vaše besede naj bodo da in ne, ne.« Treba je samo pri-merjati Beaumarchaisjevo (in Linhartovo) psihologijo z delom katerega njegovega sodobnika, denimo z »Manon Lescaut« abbeja Prevosta ali z »Nevrinnimi ljubzenskimi vezmi« Laclosja, potem bomo razumeli, zakaj juna dana Beaumarchais v Franciji samo še za literarno historični objekt.

Kajpada občutimo ob uprizoritvi, zlasti se ob tako lepi, kakršna je sedanja, neki nedopovedljivi čar, ki ga daje prav tako patina starodavnosti kakor tudi neka ne prav določljiva napol starodavna napol ljudska govornica.

In če smo se tu namesto panegrike, ki jih gotovo ne bo manjkalo, omejili na nekaj nekonformističnih misli, pa moramo Linhartu vendarle izkazati vso čast:

njegov Matiček je bilo dejanje, ali da rečemo s Faustom: na začetku je bilo dejanje.

Komplicirano urejanje pisanega dejanja je ob enem s stilno posrečeno sceno opravil režiser in scenograf Viktor Molka, ki mu ni manjkalo ne domiselnosti in ne dinamike. Toda tri ure trajajočo predstavo bi bil utegnil brez posebne škode skrajšati skoraj za četrtino. Naj je bilo dejanje še tako živahno in igralci še tako izvrstni, za neproblematično in vsem poznano komedijo se je predstavila le preveč zavleka, Staroslavna glasba Janeza Novaka je bila v izvedbi Boga Leskovića kar se da primerna. Kostumi Aienke Bartlove so bili v stilu dobe z dobrim okusom izvedeni.

Ančka Levarjeva je bila kot baronica Rozala zares imitna. Zdalj navihana zdaj malce mehlanholična, ne da bi kdaj popustila v dostojanstvenosti odlične gospe.

V vse nadrobnosti izdelan, pa vendar povsem harmoničen kakrakterno komičen lik barona Matiček je kreiral Stane Sever. Barona je kreiral Stane Sever. Barona je kreiral Stane Sever. Barona je kreiral Stane Sever.

tenkim humorjem in z imenitno komiko, tako da si verjel, da ga je Matiček končno vedno užgal.

Tega, Matička, je pri premieri prikazal Danilo Benedičič s prikupno navihnostjo in drzno argantnostjo mladega služabnika, ki mu začenja sprito majavosti gospodarja že rasti »socialno pogojen greben«. Benedičič je bil pri vsej prednostni vselej simpatičen.

Z Benedičičem je pri reprizi alterniral kot Matiček Rudi Kosmač, ki je že zaradi svoje pojave prikazal Matička z dokaj drugačne strani. Bil je nekoliko bolj rezek in oblasten, vendar tako, da je z dobro izvedeno igrarostrežal Matičekovo karakterju.

Se nekatere vloge smo videli v premieri zasedbi. Žužka je igral pri premieri Pavle Kovič, ki mu ni manjkalo ne karakterne komike ne humorja. Njegova kreacija je pričala s številnimi posebnimi detaili o veliki odrski kušenosti.

Pri ponovitvi ga je zamenjal Janez Albreht, ki je že po svoji zunanosti moral podati nekoliko drugačen lik. Bolj je bil dostojanstven kot karakterno komičen, toda tudi kot tak je odgo-

varjal vlogi.

Advokata Zmešnavo sta izmenoma igrala France Prešernik in Aleksander Vlah. Prvi je bil močnejši, drugi bolj rafiniran. Tudi ta dva lika spadata v karakterno komiko, ki jo igralce suvereno obvladata.

Se eno alternativo smo videli v vlogi pisarja Budale sta izmenoma nastopila Jože Zupan in Marjan Hlastec. Oba sta pokazala smisel za drastičen humor in za komedijsko tipiko.

Kar se da neza in ljubka je bila Nežka Majda Potokarjeva, ki je bila prikupno navihana in segnava in vsekakor življenjsko polnokrvna. Obema Matičkoma je bila odlična partnerka.

Imenitnega Tončka, študenta na vakancih, je zaigral Janez Hotovar, ki je pokazal prav tako dober smisel za ganljivo komiko kot je tudi z lepim glasom zapel svojo serenado.

Z drastično igrarostrežal z zelo posrečeno masko je postal Tone Hormar Gasperja, »enga delavca«.

Marija Benkova je kot prikupna navika zaigrala Jerco, »županovo hčero«.

V sklopu celotne predstave so se v kratkih nastopih izkazali še Tone Slodnjak, Kristjan Muck in še cela vrsta nadobudnih mladih igralcev in igralk.

Občinstvo je sprejelo ponovno uprizoritev Matička z velikim navdušenjem in zlasti slavljeno Ančka Levarjeva je bila deležna poleg aplavzov tudi številnih šopkov in drugih daril.

VLADIMIR BARTOL

Slodnjakov

roman

o Levstiku

je spet izšel

»Roman mora vznemljati spoštovanje in priznanje. Zakaj za tem velikim pisanjem, ki obsega skoraj 1200 strani, čutiš ogromno delo. Da se je Slodnjak mogel lotiti Levstika, ki je vse prej kot lahka podoba, da ga je mogel postaviti v čas in naslikati zraven njega celo galerijo večjih in manjših in nekaterih prav zapletenih sodobnikov, je moral preštudirati nešteto virov, literarnih pričevanj, zapuščin, sodobnih poročil, loviti še žive spomine in potovati v kraje dogajanja. Poleg tega pa je to svoje široko in temeljito znanje podal na literarno soliden način, ki kaže, da je pisatelj veliko napredoval od svojega Pregleda in Neiztrohnjenega srca. Ognjevit, večkrat vohemena osnova njegove narave je ostala, toda dobro se je prečistila in poglobila.«

To je kratek odlomek iz ocene romana POGINE NAJ PES, ki ga je napisal Anton Slodnjak in ki je prvikrat izšel leta 1947. Kritiko je takrat pred skoraj dvajsetimi leti napisal Lino Legisa. Drug kritik, Jože Kastelic pa je ugotovil: »Slodnjakov roman zasluži vso pozornost zaradi odlično zbrane in približanega gradiva o Levstiku. Nekatera umetniško prepričljivo napisana poglavja dajejo delu tudi literarno vrednost. Levstikova poštenost in bojevitost, njegova značajnost se bralcu znova približajo. Celotna podoba Frana Levstika, ki predstavlja »v razdobju po letu 1860 najbistrejše politično glavo, vrhunec slovenske demokratične misli (Edvard Kardelj)«, pa pri Slodnjaku vendarle zbledi v problematično, notranje razklano osebnost, ki je ne moremo v celoti sprejeti.«

Franež Bohanec pa je zapisal: »Zgodovinski Slodnjakov roman moramo uvrstiti med tiste slovenske zgodovinske romane, ki rišejo naše velike može in takratno dobo takratno, kakršna je v resnici bila, ali pa so v romanu vsaj odlične težnje, ki to izpričujejo. Anton Slodnjak je hotel prikazati Frana Levstika takšnega, kakršen je v resnici bil v vsej pestrosti takratne zapletene družbe in v vsej posebnosti svojega značaja. Med osnovne vrline pa sodi ugotovitev, da je Slodnjak dosledno in odlično risal z dokajšnjo prepričljivostjo Levstika kot doslednega, upornega, kritičnega in brezkompromisnega borca za pravice slovenskega naroda. Zaradi tega moramo roman uvrstiti med tista slovenska »ela, ki bodo tudi v bodoče ohranila svojo vrednost in pomen. Druga odlika Slodnjakovega romana Pogine naj pes pa je v tem, da se je Slodnjaku posrečilo ozviti ne samo Levstika, ampak ves takratni slovenski politični in kulturni svet. Mnoge prizore in dogodke je risal s tolikšno umetniško močjo in s tolikšnim smislom za pododviljanje, da ljudje vstajajo iz grobov in znova žive, se borijo, ljubijo in sovražijo, se pripravljajo, planjajoče in spletkarajo. S tem je nekaj desetletij približal sedanjim bralcem.«

Temeljno vprašanje pa je ali se je Slodnjaku posrečilo ustvariti samosvoj in težko razumljiv značaj Frana Levstika. Prisnati moramo, da mu je to v precejšnji meri uspelo, kar do danes še nimamo o Levstiku nobene znanstvene biografije. Slodnjak pa je ob pisanju razpolagal z ogromnim znanjem in spoznanjem takratne dobe in razmer. Ostane pa vendarle še mnogo vprašanj iz Levstikovega življenja neresenih in nepojasnjenih. Ni pa se posrečilo Slodnjaku orisati Levstika v tisti dobi s pogledom na svetovne dogodke po svetu.«

Tako so torej zapisali kritiki o romanu Pogine naj pes Antona Slodnjaka, pisatelja, esejista, literarnega zgodovinarja, profesorja, o romanu, ki je prvikrat izšel leta 1947, čeprav je bil za napis pripravljen že tik pred vojno. Zdalj je pri zalobli Liji v Kopru, pri zalobli, ki ji je treba priznati dober posluš za potrebe knjižnega trga in vse večji smisel za lepo knjigo, izšel ta roman v novi izdaji. To pot skoraj v luksuzni opreml, v dveh knjigah, ki štejeta malo manj kot 1200 strani. In ker ne gre za novo delo, temveč za ponatis, smo namesto kritičnega poročila o tej knjigi, posredovali nekaj kritičnih misli izpred dvajsetih let.

Današnjemu bralcu se roman o velikem Slovencu kaže prav tak kot neposredno po vojni. Kot veliki, neustrašen in kritični duh, kakršnih imamo le malo med nami. In prav tako ni nič čudnega, da je ta lik zamikl Slodnjaka, ki se je vestno lotil obširnega študija, zbiranja gradiva in na podlagi tega opremljen s svojo umetniško naravo napisal obsežen roman. Ker biografski romanov Slovenci nimamo ravno dosti in ker je Slodnjak napisal dva, roman o Prešernu in tega o Levstiku, smemo Slodnjaku dati še toliko večje priznanje. Pri romanu o Levstiku je bilo pisateljevo delo še težje, zaradi svojevrstne Levstikove osebnosti in za ker nimamo o pisatelju kritične biografije. Slodnjak pa je pri svojem pisanju združil svojo umetniško naravo in svoje znanje literarnega zgodovinarja ter napisal tekst, ki se nadvse lepo in prijetno bere, katerega poglavitna zasluga pa je, da širokemu krogu slovenskih ljudi podaja nepovrnjeno podobo enega največjih slovenskih mož preteklega stoletja, podobo pisatelja, kritika, pesnika in jezikoslovca Frana Levstika.

Sl. Ru.

NILLA PIZZI kraljica italijanske popevke

„Ne morem živeti brez petja!“

«Kraljica» ali «gospa» italijanske popevke, kot nekateri imenujejo Nilla Pizzi, praznuje letos dvajsetletnico pevске kariere. Biti skozi dvajset let aktualna v tem svojevremnem, največkrat nevalnem svetu lahke glasbe, kjer se nova imena pojavljajo tako hitro kot gobe po dežju, ni mala. Nilla je botrovala (in zmagala) prvega festivalu v Sanremu in Neaplju, pela je domala v vseh mestih Italije in okrogla pol sveta, toda še vedno je priljubljena, iskana in cenjena. — «Res, v teh dvajsetih letih sem doživela uspeh in popularnost, ampak ni manjkalo razočaranj in grenkobe», je Nilla Pizzi potola našemu rimskemu dopisniku v današnjem ekskluzivnem intervjuju za «Primorski dnevnik».

RIM, marca. — Spoznala sva se že lanske jeseni, v baru televizijskih studij «Delle Vittorie», kjer si je Nilla Pizzi naročila sendvič s kuhano šunko, jaz pa sem pil svojo večno coca-cola. Ona je torej bila lačna, jaz žejen, zato se nama je zdelo naravno pokramljati, najprej o vremenu, nato še o mnogih drugih, zanimivejših rečeh.

Ceprav je Nilla Pizzi znana kot «kraljica», je po značaju silno preprosta in dobronarčna, kar je po svoje celo razumljivo, saj je doma iz pokrajine Emilie (San'Agata, Bologna), kjer se ljudje odklikujejo prav po velikodušnosti in veliki ljubezni do glasbe in petja. Intervju pa ni nastal že tisti prvi dan našega poznanstva, ker je Nilla sama razlajala željo, naj bi jo obiskal na domu, kjer naj bi se v miru lahko pogovorila o vsem, kar zanima mene in moje bralce. Dogovorila sva se, da ji bom telefoniral in tako izvedel dan in uro našega ponovnega srečanja.

Ko bi bilo zares tako enostavno! Najti Nilla Pizzi doma, zaprto v stanovanju, ko bere, gleda televizijo ali kvačica, je nemogoče. Če ne poje v Milano, jo lahko poiščete v Palermo, če ni na Siciliji, je prav gotovo na Korziku, od tu je odšla v Turin, od koder bo odletela v tujo — mi je odgovarjala hitra pomočnica, ko sem povpraševal po gospe. Ne vem kolikokrat sem zavrtel njeno telefonsko stevalko, preden sem izvedel: «Danes lahko pridete. Veste kam? Via Appiano 8, blizu Trga Giovanele. Hvala lepa in na videnje.»

«Upam, da niste hud, saj nisem našel odlašala našo srečanje», se mi je že na vrhli opravičila Nilla Pizzi in me vabila v veliko sprejemnico. Tu je moja pozornost najprej vzbudila čudovita holandska omara, na kateri so vsežne bogate miniaturne podobe. Sedla sva na divan pred kamnom, se prej je Nilla prižgala stojičo svetilko, ki je dala prostoru zelo sugestivno, rdečkasto luč. V taki svetlobi je njen obraz, čeprav dovolj mladosten in svež, le izdal resnično starost. Koliko let? Tega ne bom za-pisal.

«Dvajseto leto mineva, odkar ste se posvetili petju. Kako vam je pri srcu, gospa?»

«Kot da mi zares stela šele dvajset let.»

«Zelo lepo povedano, gospa. Tudi jaz sem prepričan, da je človekova resnična starost, starost njegovega srca, poleta, hotenja, optimizma. Toda vi imate za seboj dvajsetletno kariero, zato se morate neke sprijazniti z letnico in osebni izkaznici, če hočete objektivno in resnično potegniti črto preko toliko let, preživeti v svetu zabavne glasbe, ki je mnogokrat krivičen in nevalen. Pripravite mi, kako ste preživeli teh dvajset let, kako vam je uspelo ostati «na površju», kako ste se naučili dohiteti čas.»

«Dohitevali čas?» se je vprašala Nilla Pizzi, nikoli se nisem učila, nikogar nisem vprašala, kako je treba — dohiteti čas. Pela sem, samo to vem, samo tega se spominjam. Nisem pela zato, ker sem hotela postati pevka, ker sem hotela na lahek način zaslužiti denar, ampak zato, ker drugega nisem znala, ker z ničemer drugim nisem znala osrečiti sebe in zadovoljiti druge. Človek mora v življenju najprej zadovoljiti druge, če hoče osrečiti sebe, zapomnite si. Pek je srecen, če ljudje radi režejo njegov kruh, vi ste srečni, če bralci preberejo vaš članek, jaz pa sem srečna, kakor pojem. Petje je moj poklic, moja usoda. Če ne bi pela, bi umrla.

S temi besedami je Nilla Pizzi pričela zgodbo svojega življenja in obudila spomine na prva leta po končani vojni, ko je nastopala po

plešnih lokalih v Bologni in okolici. Ljudje so po dolgih letih strahu in groze, končno svobodno za-dihali in spet začeli odkrivati raz-vedrilo in židano voljo, v družbi prijateljev in lepih deklet. Kmalu so vzljubili tudi Nilla Pizzi, ker jim je s svojim petjem pomagala od-ganjati žalostne misli. Mlajši so v njej videli znanilko nove generaci-je, starejši pa so jo cenili kot najboljše naslednico velikih pev-ke iz dobe tridesetih let.

Debut pred radijskim mikrofo-nom je doživela leta 1948, tri le-ta kasneje pa je nastopila na pr-vem festivalu v Sanremu.

«Ah, Sanremo! Je vzklila Nilla, «koliko spominov je zapustil v meni! Čeprav v festivalski dvorani ni bilo telekame, ali tujih pev-kih ansambljev, bilo očiščeno na-putje, čutila se je navzočnost po-putke, ki jo živo spremljala dogajanje na odru. Na prvem festivalu sem pela «Hvala za rože», ki je še vedno najlepša pesem mojega repertoarja.

«Hvala za rože», kdo ne pozna te popevke? Nilla jo je zapela z vsem srcem, saj je bil mož, kate-

remu so bile besede namenjene, ob njeni strani — dirigent Angelini, na katerega jo je vezalo nežno ču-stvo. In prav Angelini je največ pripomogel, da je Nilla Pizzi po-stala svetovno znana pevka, zato sta ostala velika prijatelja tudi po-tem, ko je njuna ljubezen usah-nila.

Nilla je doživljala zlate ure svo-je uspešne kariere, ko je v njeno življenje stopil Gino Latilla, takrat zelo priljubljeni pevec. Toda tudi takrat se je podirilo. Gino je iz obu-pa celo poskušal narediti samo-mor, Nilla pa se je že hotela spri-jazniti z resnico, da ji ni usojeno biti srečna v ljubezni.

In vendar so vse njene pesmi pe-le o ljubezni! «Bršljan», s kate-ro se je v Sanremu predstavila le-ta 1958, je prav gotovo ena naj-lepših italijanskih ljubzenskih po-pevke, ki so jo prevedli tudi v šte-vilne tuje jezike. In Nilla je tudi v to pesem dala mnogo srca, saj je vedela, da je med poslušalci tu-di Sante Simeone, največja lju-bezen njenega življenja.

«Z «Bršljanom» sem si priborila drugo mesto. To pa ni bilo naj-bolj enostavno, če pomislite, da je pokal odnesel Domenico Modugno, s svojo revolucionarno «Volare», s mi je dejala Nilla Pizzi.

V teku našega razgovora pa mi je tudi potokila, da je morala po-žreti marsikatero grenko. Ni obu-pala, želela si je samo proči, ne-kam daleč, kjer bi lahko pozabila. Odšla je v Mehiko.

... Z njo je odpotoval tudi kitarist Sante Simeone, ki je izrečno za-njo uglasbil nekaj pesmi, med ka-terimi sta najboljše «Obožuj me» in «Najin refren». V Acapulcu, zna-men mehiškem letovišču, je Nilla otvorila restavracijo «Portofino». Prepričana je bila, da je končno našla samo sebe, živeča je srečno ob strani ljubljenega moža, toda kljub temu ji je nekaj kljubovalo v prsih. V tujini ni našla zado-vočenja, prepriči Santejevo so se ponavljali, dokler nista oba uvide-la, da je najbolje, če se ločita. Ljubezen, ki je bila na videz moč-na in neuničljiva, je tako dožive-la svoj epilog. Nilla je lokal pro-dala in se vrnila v Italijo.

Bilo je treba pričeti znova. In Nilla je bila presrečna, ko je ugo-tovila, da je ljudje niso pozabili, spet so pričeli prihajati ponudbe z vseh strani. Povabil so jo celo pred filmske kamere — kot igral-ko! («La mandragola»).

«Brez dvoma: kraljica» italijanske popevke je še vedno ona, Nilla Pizzi!

«Ne, prosim, ne imenujte me «kraljica», nikoli se nisem sprijaz-nila s tem nazivom! Se je branila, ko sem ji svojo misel povedal na glas.

«Kaj mislite o letošnjem Sanre-mu?» sem jo vprašal.

«Nič boljši od lanskega. Sanremo je postal cirkus, a ne pravi cir-kus — tu morajo ljudje zares biti sposobni, če hočejo nastopiti v areni — marveč take vrste cirkus, ki se navadno ustavi neke na ri-feriji mesta: dva potujoča voza, naveličani medved, ki pleše po vroči plošči, ostarela dekleta.»

«Bi se kljub temu vrnil v Sanremo?»

«Na festival? Povedala sem vam že, me veže preveč spominov, da bi lahko odrekla.

«In letošnja zmagovalna popev-ka?»

«Zelo lepo povedano, gospa. Tudi jaz sem prepričan, da je človekova resnična starost, starost njegovega srca, poleta, hotenja, optimizma. Toda vi imate za seboj dvajsetletno kariero, zato se morate neke sprijazniti z letnico in osebni izkaznici, če hočete objektivno in resnično potegniti črto preko toliko let, preživeti v svetu zabavne glasbe, ki je mnogokrat krivičen in nevalen. Pripravite mi, kako ste preživeli teh dvajset let, kako vam je uspelo ostati «na površju», kako ste se naučili dohiteti čas.»

«Dohitevali čas?» se je vprašala Nilla Pizzi, nikoli se nisem učila, nikogar nisem vprašala, kako je treba — dohiteti čas. Pela sem, samo to vem, samo tega se spominjam. Nisem pela zato, ker sem hotela postati pevka, ker sem hotela na lahek način zaslužiti denar, ampak zato, ker drugega nisem znala, ker z ničemer drugim nisem znala osrečiti sebe in zadovoljiti druge. Človek mora v življenju najprej zadovoljiti druge, če hoče osrečiti sebe, zapomnite si. Pek je srecen, če ljudje radi režejo njegov kruh, vi ste srečni, če bralci preberejo vaš članek, jaz pa sem srečna, kakor pojem. Petje je moj poklic, moja usoda. Če ne bi pela, bi umrla.

S temi besedami je Nilla Pizzi pričela zgodbo svojega življenja in obudila spomine na prva leta po končani vojni, ko je nastopala po

plešnih lokalih v Bologni in okolici. Ljudje so po dolgih letih strahu in groze, končno svobodno za-dihali in spet začeli odkrivati raz-vedrilo in židano voljo, v družbi prijateljev in lepih deklet. Kmalu so vzljubili tudi Nilla Pizzi, ker jim je s svojim petjem pomagala od-ganjati žalostne misli. Mlajši so v njej videli znanilko nove generaci-je, starejši pa so jo cenili kot najboljše naslednico velikih pev-ke iz dobe tridesetih let.

«Modugno je postal pretežak in zelo zapleten.»

«Katera pesem vam je bila naj-bolj všeč?»

«Endrigova «Sedaj da», ki jo v Sanremu niso razumeli. Čudovita!»

«Ste se katero drugo pesem u-vrstili v svoj repertoar?»

«Poleg Endrigove, sta mi všeč še «Nikoli, nikoli, nikoli, Valenina» in «A la buena de dios».

«Vaši načrti?»

«Prihodnji teden odpotujem na turnejo po Ameriki, posnela bom nekaj novih plošč in seveda še «tante serate» na vseh koncih Ita-lije.»

«Kaj pa film?»

«Oh, jaz sem pevka, ne pozabi-te tega. Če pa se bo spet ponudi-la «prilika, kakaj pa ne, sprejela bom. Toda sedaj nimam časa, pre-zapolnena sem.»

Taka je torej Nilla Pizzi, kralji-

ca italijanske popevke, po dvaj-setih letih marljivega in neutrud-nega dela. Še vedno je čila in bi-stra, danes je v Rimu, jutri bo v Bologni, pojutrišnjem kdo ve kje. Nastopa na plesnih zabavah, gle-da ljudi, ki plešejo v na pol raz-svetljenih dvorinah in z roko v roki spet sedajo k mizi, da si na-točijo šampanjca. In spet zaple-šejo. Ona pa je vedno sama, ča-ka, da jo iz orkestra pokličejo pred mikrofon, zapoje, se zahvali za aplavz in spet sede med tuje ljudi. Večer za večerom. V teh dvajsetih letih se je pojavilo v lahki glasi sto in sto novih imen, na desetine novih ritmov, moda je sledila modi, publika je dan za dnem menjavala okus, toda Nilla Pizzi je še vedno tu, še vedno pr-ljubljena. In mi, ki sedaj vsaj v grobem poznamo njeno življenjsko zgodbo, vemo, zakaj samo Nilla Pizzi tako živo, doživeto in pre-pridljivo zapoje tisto pesem, ki ji je prinesla največji uspeh — «Hva-la za rože, med tolikimi drugimi, sem jih takoj spoznala.»

Na to pesem jo veže mnogo sp-minov, spomini pa ji pomagajo pozabljati in — živeti.

BRANKO VATOVEC

KRIŽEM KRAŽEM PO MAROKU

Trg «Djalma el Fna» v Marrakechu prava babilonija čarodejev in goljufov

Šofer taksija zahteva od tujca visoko prevoznino - V ozkih ulicah starega mesta so raztrgani in umazani «mulci» prava nadlega turista

Iz Meknesa v Marakech sem odpotoval z brzim vlakom ob 4. uri zjutraj. V bivšo prestolnico Maroko sem prispel ob 1. uri po-poldne. Vožnja je bila kar prijet-na. Ko se je vlak ustavil na le-pi, moderni postaji glavnega me-sta te države, je stopila na vlak in prav v moj kupe starejša da-ma ter me vprašala če potujem v Marakech, kajti ona, da gre vi-č v tiste kraje in če lahko potu-jeva skupaj. Povedala mi je, da je iz Pariza in da živi že dva mese-ca pri hčerki, ki je poročena v Rabatu. V Marakechu ni še bila in preden se vrne v Francijo si je hotela ogledati to prekrasno in zelo zanimivo mesto. Bil sem zadovoljen, kajti ta gospa je zelo dobro poznala zgodovino Marake-cha in tudi današnje razmere, čeprav je, kot jaz, prvič šla v to mesto.

V vlaklu je bilo polno ljudi, naj-več moških, pa tudi otrok in žensk je bilo precej; zanjde so bile po obrazu vse pokrite s fe-rezjo. Edino nekatere mlade so bile oblečene po evropsko in obraz so imele odkrit, nekatere pa so bile oblečene kot naše žen-ske, le na obrazu so imele fe-rezjo, da bi jih drugi moški ne videli.

Železniške proge v Maroku so kar dobre, vlak, s katerim sem potoval, je vozil hitro proti jugu dežele, proti Marakechu, proti pu-ščavi. Večkrat sem šel v sosedni voz, kjer je bil bar. V baru pa so bili samo mladeniči in moški. Čeprav so bile ženske lažne, poseb-no ženske, niso stopile v bar. Kar sem opazil, so moški med vožnjo v baru dosti pili, čeprav njihova vera prepoveduje pitje alkohol-nih pijač. Še to, medtem ko v kavarnah in v barih v mestu vi-diš moške oblečene v «burnuss» ali «jellabas», tu v baru na vlak-u so bili samo tisti, ki so bili oble-čeni po arabsko, ne samo da se niso dotaknili alkoholnih pijač, ampak niso prišli niti v bar, da bi popili črno kavo ali čaj z men-to, ki je njihova nacionalna pija-ča. Potniki so bili z menoj zelo prijazni ter mi ponudili pijačo in cigarete, te pa sem raje oddidil, ker so bile zelo močne; ko sem namreč eno pokadil, sem bil skoraj omotičen. Vsi so hoteli moj naslov in istočasno mi dajali tudi svoje naslove, da bi jim pi-sal.

Okoli 13. ure smo prispeli na postajo, ki je v evropskem, mo-dernem delu mesta. Z gospo Pa-rižanko sva stopila v taksij in se peljala v lep moderen hotel «Ta-zia». Potem ko sem plačal šoferja, mi je gospodar hotela rekel, da sem preveč plačal in da me je taksist ogoljufal, kajti zadostova-lo bi, da plačam 200 dirham in ne 500, kot me je šofer vprašal. Popoldne sva si skupaj z gospo iz Pariza ogledala razne muzeje, palače bivših kraljev in sultanov, od katerih so bile tudi v tem mestu v zadnjih časih nekatere spremenjene v muzeje. Za nama sta že izpred hotela šla dva uma-zana in raztrgana otroka, ki sta nama na vsak način hotela po-kazati pot v razne muzeje, sa-mo da bi zaslužila nekaj de-narja. Na noben način se nisva mogla rešiti teh dveh «mulcev». Najprej jima je gospa dala nekaj bombonov, nato sem jima še jaz dal nekaj denarja, samo da se jih rešiva. Eden od njiju je dobro pogledal kovance, nato mene, začel je nekaj preklinjati v arabšči-ni potem pa je denar vrzel proč, ker je bilo pač premalo. Ko sem to opazil, sem mu napravil zna-menje, da ga bom našel in si

misli, da sva se ju končno rešila. Končno sva stopila v prekrasno palačo Badi, katero si je sultan Ahmed el Mansur dal zgra-diti proti koncu 16. stoletja vso iz marmorja iz Carrare. Sultan je za marmor plačal toliko ton sladkorja kolikor je palč toht marmor. Ko sva se vrnila iz pa-lace, naju je pred vrati čakala še cela kopica otrok «spremlje-valcev», ki naju niso hoteli na noben način pustiti pri miru ter cepetali, vse naokrog naju, sko-raj do večera. Čeprav sva bila v začetku jezna, sva ob koncu bila zelo zadovoljna in hvalnega «mulcem», ker čeprav s topografsko karto mesta v roki, po teh zapletenih ulicah bi se z veliko težavo znašla.

Ne bom našteval muzejev, pa-lac in raznih spomenikov, ki jih je v tem mestu veliko. Najbolj zanimivo za tujce, ki pride v ta kraj, je brez dvoma «Medina», stari del mesta in trg Djema el Fna. V starem delu mesta so uli-ce zelo ozke in umazane, polne raztrganih, razcefranih in uma-zanih ljudi, ki prosjajo, ker pač ne morejo, ali nočejo delati. Na trgu pred vodom v «Medino» je ves dan zelo živahno. Tu je mo-góče dobiti edinstveni primer ti-pične, živahne in vesele orienta-lske folklorne. Na tem trgu proda-jajo v dopoldanskih urah vse, kar si kupec želi. Mnogo je seve-da starega blaga. Popoldne pa se trg spremeni. Tujci misli, da so na trgu sestali skoraj vsi pre-bivalci mesta. Velika množica ra-zvednežev obkroža razne bajno-ve in čarodejke. Tu vidiš moža v beli halji s turbanom na gla-vi in pisalko v ustih, ki s svo-im igranjem in zvijačjem oca-ra kako doigo dva metra, da se počasi dviga iz koše. Nato si jo zavije okoli vratu, tako da te objame groza in trepet in te po-čelu oblije mrzel pot. Ko se obr-neš pa vidiš ciganke in berber-ke, ki ti na vsak način hočejo brati srečo na razne karte, med-tem ko so sreče bolj potrebne one same. Na drugi strani trga so «sveti možje», ki berejo in razla-gajo «korana», njihovo sveto pi-smo, ter hočejo na vsak način, s kričanjem, z jokanjem, vriska-njem itd. zabiti pri vernikom ko-ranove in svoje zapovedi. Dalje imajo razne pravljitarje, pesnike, pevce, plesalce in raznovrstne igrance, tako da človek na trgu zgubi ne samo čas; temveč tudi denar, ker večkrat te osleparijo in prevarijo, medtem ko vstaviš v tisti gneti, če človek ne pazi, mu zmanjka celo denarnica. Ved-no se okrog tebe vrtilo sumnji-či ljudje, Arabci ali črnici, ki ti šepečejo nerazumljive besede. Na to se ti približajo bolehati otroci polni rane, starejši ljudje, še-pavci, grbavci, slepci in razni po-habljenici, ki prosjajo. Res, so nekateri zelo potrebni, kajti obla-sti se malo ali prav nič ne zani-majo za te uboge in zapuščene ljudi. Če bi tujci hoteli vsem po-magati, bi morali imeti s seboj vreče denarja.

Neprizakovanost se na trgu, po hoji po mestu, pojavijo oblečeni v živobarvne halje z velikimi klo-buki na glavah ter s številnimi obsemenimi lončki na prsih in z zvonom v roki moče, ki proda-jači vodo. Ti prodajalci vode so zelo prijazni, govorijo razne je-zike ter se radi postavijo, da jih tujec fotografira. Ko si pripra-vil fotoaparati in sprožil nekaj posnetkov, pa hočejo plačilo in to še precej slano, za dve foto-grafiji, ki sem jih napravil, sem moral plačati 500 dirham. Ko sem

se pritožil, da je cena zelo viso-ka in da so se sami ponudili, da bi jih fotografiral, mi je eden teh prodajalcev pokazal nož, ta-ko da sem takoj plačal, kajti ni-sem vedel kakšne namene je imel. Ko pa sem naslednjega dne srečal druge prodajalce vode in so se ti postavili, da bi jih fotogra-firal, sem se jim lepo zahvalil in takoj zapel fotoaparati ter jim obrnil hrbet. Tudi če se hoče tu-jec fotografirati na kameli za spomin, mora plačati in še kako drago.

Zvečer sva z gospo Parižanko šla na večerjo v lepo in moderno restavracijo, prav blizu najnega hotela. Ko sva naročila večerjo, me je natakar vprašal kaj bova pila, nato je rekel: «Ici nous a-voons Pepsi Cola special.» Naredil sem Pepsi Colo, ki ni bila nič drugega, kot odlično vino v ste-klenuh Pepsi Cole, kajti v tem mestu v restavracijah ni dovolje-na prodaja vina.

Zjutraj navezgodaj je bilo pred hotelom polno mladeničev, ki ne ponujajo, ampak silijo v tobe, da bi na vsak način kupili razne spomine in te ne pustijo v mi-ru, dokler ne sežeš z roko v žep. Kot vsi južnjaki, so tudi Maro-čani zelo klepetavi ljudje in z lepimi besedami te na tako lep način ogoljufajo, da če ne paziš, moraš njihovo blago plačati dvakrat in celo trikrat več kot je vredno.

V četrtek, po dveh dneh biva-nja v tem babilonskem, a čudovi-tno in očarljivem mestu, sem od-potoval, skoraj v sanjah, proti Rabatu, sedanjemu glavnemu me-stu te zanimive in še ne popol-noma dobro poznane dežele, po-sebno pa ljudi, ki v njej živijo.

MARIO MAGAJNA

ARGONAVTI

HOROSKOP

Veljaven od 13. do 19. marca

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Dnevi bodo dolgočasni in melan-holični, toda lahko se zgodi kaj no-vega. Malenkostne o-vire boste premagali brez težav, spremeniti pa boste morali ne-katere svoje načrte. Pričakujte pismo.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Prijetna pre-seenežja. Malenkostni spori med zaljub-ljenci, toda po ne-vihti se bo nebo zjasnilo. Zvezde so vam naklo-njene zato boste imeli sijajne uspehe v poklicnem delu. Pa-zite na zdravje.

DVOJKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ne sme-te biti preveč obilno-ljivi, da si ne po-kvarite lepih trenu-tkov sreče. Z drago osebo morate razjasniti neko zadevo. Malenkostne ovire v po-klicnem delu. Možnost potova-nja.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Skrajša boste skoraj razočarani, toda pozneje boste zelo zadovoljni. V poklicnem delu mo-late biti bolj vtrajni, pogum-ni in spretni. Ugodna prilož-nost za uresničitev nekega na-črta.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Sentimen-talno življenje se ne bo še razvijalo ta-ko, kot si želite. Po-trebovali boste po-moči prijateljev, da boste lahko uredili svoje zadeve. Važna spo-ročila glede poslovnega dela.

DEVKA (od 23. 8. do 22. 9.) Verjetno se bo zgodilo nekaj, kar bo precejšnje važnosti za vaše za-deve. Obisk draga osebe. Zastoj v poklicnem de-lu. Izgubili boste lepo prilož-nost. Dopisovanje.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Vesele novice in priložno-sti, ki jih ne smete zanemariti. Siliti svoje interese, ker vam nasprotniki hočejo škodo-vati. V kratkem boste lahko prišli na svoj račun. Zdravje dobro.

SKORPIJON (od 24. 10. do 23. 11.) Vzbu-dili boste simpatije v neki osebi. Oko-lišine vam bodo ze-lo pomagale. Imeli boste polne roke dela in ne boste vsemu kos. Lepa prilož-nost za zabavo in razvedrilo. Potovanje.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Paži-te, da ne pride do nespornosti z dra-go osebo zaradi ma-lenkosti zadev. Bo-dite bolj vidni in popusti-ji, pa se bo vsa lepo uredilo. Obisk dragih prijateljev in da-rijo.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Prijet-na slučajna srečanja in dobre sentimen-talne perspektive. Nepredvideni dogo-dki vam bodo pomagali, da bo-šte sklenili nova prijateljstva. Diskusije z delovnimi tovarši.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Mirni dne-vi brez preveč obilno-ljivosti in sprememb. Prijeten razgovor z drago osebo. V po-klicnem delu ne boste dosegli velikih uspehov, pač pa boste uredili nekatere stare zadeve. Obisk znancev.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Vaše razpo-loženje se bo hitro spreminjalo sprko-različnih dogodkov. Poslovno delo bo dobro napredovalo in boste la-hko premagali morbitivne ovire. Primerni dnevi za ureditev fi-nančnih zadev.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 13. marca
Kristina
Sonce vzhaja ob 6.22 in zahaja ob 18.07. Dolžina dneva 11.45. Luna vzhaja ob 1.02 in zahaja ob 9.47.
Jutri, PONEDELJEK, 14. marca
Matilda

PREDVČERAŠNJI IN VČERAJ V OBRATIH CRDA

Velik uspeh sindikata Fiom-CGIL na volitvah v notranje komisije

Skupno bo imela Fiom-CGIL v vseh obratih (vključno z ravnateljstvom) med delavci 13 predstavnikov in med uradniki 2, Delavska zbornica pa med delavci 7 predstavnikov in med uradniki 7

Včeraj so se vršile volitve notranjih komisij v Jadranskih ladjedelnicah - CRDA. Volitve so dale naslednje rezultate:

TOVARNA STROJEV
Delavci - volilnih upravičencev 1285, oddanih glasov 1203, veljavnih glasovnic 1125, neveljavnih 45, belih 29. Delavska zbornica 548 glasov, FIOM-CGIL pa 577.

Uradniki - volilnih upravičencev 393, oddanih glasov 344, veljavnih glasovnic 322, neveljavnih 12, belih 10. Delavska zbornica 258, FIOM-CGIL pa 64.

TRŽAŠKI ARZENAL
Uradniki - volilnih upravičencev 136, oddanih glasovnic 124, veljavnih 119, neveljavnih 3, belih 2. FIOM-CGIL 71 glasov, Delavska zbornica pa 309.

LADJEDELNICA SV. MARKA
Delavci - volilnih upravičencev 1609, oddanih glasovnic 1600, FIOM-CGIL 1057 glasov in Delavska zbornica 543 glasov.

Uradniki - volilnih upravičencev 492, oddanih glasovnic 403. Od teh FIOM-CGIL 111 glasov in Delavska zbornica 292 glasov.

OSREDNJE RAVNATELJSTVO
Uradniki - volilnih upravičencev 333, oddanih glasovnic 237, veljavnih glasovnic 236, neveljavnih 8, belih 13. Delavska zbornica 206 glasov, FIOM-CGIL pa 30.

V tej vrsti moramo pripomniti, da si je FIOM-CGIL osvojila v notranji komisiji osrednjega ravnateljstva eno predstavniško mesto, ki ga doslej ni imela.

Poleg tega bodo notranje komisije v raznih obratih tako sestavljene:

Ladjedelnica Sv. Marka - 5 delavcev FIOM-CGIL, 2 delavske zbornice, ter po en predstavnik sindikalnih organizacij za uradnike.

Tovarna strojev - 4 delavci FIOM-CGIL, 3 delavci Delavske zbornice, ter 2 predstavnika uradnikov Delavske zbornice.

Tržaški arzenal - 4 delavci FIOM-CGIL, 2 delavske zbornice, ter 1 predstavnik uradnikov Delavske zbornice.

Osrednje ravnateljstvo - 3 predstavnika uradnikov Delavske zbornice, ter 1 predstavnik uradnikov FIOM-CGIL.

Pogajanja za rešitev spora v tovarni Salvador

Včeraj jutraj so se na delnem uradu za delo sestali na ločenih sejah predstavniki sindikalnih organizacij FILZIAT - CGIL, Delavske zbornice in ravnateljstva tovarne Salvador, da bi se enkrat poskušali najti rešitev za položaj, ki je nastal v tovarni. Kjer je znano, delavci te tovarne stavkajo že 10 dni, ker je ravnateljstvo odbilo njihove zahteve za zvišanje prejemkov.

Včerajšnje srečanje ni obrodilo pozitivnih rezultatov, ker so sindikalne organizacije menile, da so ponudbe delodajalca nezadostne.

Kljub temu so na pobudo predstavnika Urada za delo odv. Bruna Furlanija sklenili, da se bodo sestali še enkrat jutri popoldne.

Zapadlost licenc za sejem Alpe-Adria

Vladni komisariat obvešča operativne in tehnične dovoljenj za trgovske menjave v okviru sejma Alpe-Adria 1964, da z 31. marcem t. l. zapade veljavnost vseh podaljšanih teh dovoljenj. Prošnje za nadaljnjo podaljšanje morajo biti opremljene s potrdili o uporabi valute in s carinskimi potrdili o izvršenem uvozu in izvozu.

Iste dne zapade tudi veljavnost avtomatično podaljšanih dovoljenj za posebne operacije v okviru Alpe-Adria 1965. Ta dovoljenja se avtomatično podaljšajo do 30. junija 1966. Imetniki teh dovoljenj pa so kljub temu naprošeni, da sporočijo uradu za zunanjo trgovino komisariata podatke o uporabi valute in carinskih dovoljenj.

V bolnišnici so zaslili detomorilko Andričev

Včeraj jutraj so v bolnišnici agenti letalskega oddelka zaslišali Andričev, detomorilko, ki je predvčeršnjim v hotelu "Centro" rodila deklico in jo potem odvrnila skozi straniščno okno.

Andričeva je izpovedala, da sama ni vedela kaj počne, kot je rodila. Vse je prišlo tako nenapovedano in hitro, da je ravnala kot v omotici. V glavnem je potrdila to, kar je takrat znano, otroka je zavila v vrečico in ga vrgla skozi straniščno okno. Andričev bo pridobil svojo dobičkar zaradi detomora.

Koristno opozorilo tatovom

Neznani tatovi so predvčeršnjim popoldne nameravali vdreti v trgovino s čevlji v Ul. Imbriani 2 in so se s pilo poskušali s silo odpreti vrata trgovine. Toda zdi se, da jih je preprečil sam lastnik Pino Di Lorenzo, ki se je okrog 14. ure predčasno vrnil v trgovino. Komaj so ga zagledali od daleč, so tatovi zbežali.

Di Lorenzo je vtaknil ključ v ključavnicu, toda ta se ni hotela odpreti, čeprav je bila nova. Ko mu je končno uspelo odpreti vrata, se je zavedel, da je na tla padel kos pile, ki so jo tatovi najbrž zlozili. Di Lorenzo je o poskusu tatvine obvestil policijo, večer preden je zapustil trgovino, pa je imel izredno domiselnost. Na vrata trgovine je

Poročilo odbornika Masutta v deželnem odboru

S podporami deželne uprave bodo zgradili 1100 stanovanj

Novo nakazilo 20 milijonov lir podpore občinam za popravilo cest in javnih objektov

Na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

Pri proučevanju vloženih prošnji za te prispevke je deželni odbor upošteval predvsem tista področja in občine v deželi, k doslej niso dobile zadostne pomoči za zidanje ljudskih stanovanj.

Na osnovi deželnega zakona št. 26 bodo lahko v deželi zgradili 800 stanovanj, kar pomeni, da bo za ta dela investiranih okrog 4 milijarde 700 milijonov lir. Upoštevajoč dejstvo, da so na osnovi prvega podobnega ukrepa že zaležali 270 stanovanj, bodo torej z dosedaj določenimi podporami deželne uprave lahko zgradili 1100 stanovanj za skupno vrednost 6 milijard lir. Načrt o razdelitvi prispevkov na račun obresti na najeta posojila, ki so ga na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

Pri proučevanju vloženih prošnji za te prispevke je deželni odbor upošteval predvsem tista področja in občine v deželi, k doslej niso dobile zadostne pomoči za zidanje ljudskih stanovanj.

Na osnovi deželnega zakona št. 26 bodo lahko v deželi zgradili 800 stanovanj, kar pomeni, da bo za ta dela investiranih okrog 4 milijarde 700 milijonov lir. Upoštevajoč dejstvo, da so na osnovi prvega podobnega ukrepa že zaležali 270 stanovanj, bodo torej z dosedaj določenimi podporami deželne uprave lahko zgradili 1100 stanovanj za skupno vrednost 6 milijard lir. Načrt o razdelitvi prispevkov na račun obresti na najeta posojila, ki so ga na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

Pri proučevanju vloženih prošnji za te prispevke je deželni odbor upošteval predvsem tista področja in občine v deželi, k doslej niso dobile zadostne pomoči za zidanje ljudskih stanovanj.

Na osnovi deželnega zakona št. 26 bodo lahko v deželi zgradili 800 stanovanj, kar pomeni, da bo za ta dela investiranih okrog 4 milijarde 700 milijonov lir. Upoštevajoč dejstvo, da so na osnovi prvega podobnega ukrepa že zaležali 270 stanovanj, bodo torej z dosedaj določenimi podporami deželne uprave lahko zgradili 1100 stanovanj za skupno vrednost 6 milijard lir. Načrt o razdelitvi prispevkov na račun obresti na najeta posojila, ki so ga na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

Pri proučevanju vloženih prošnji za te prispevke je deželni odbor upošteval predvsem tista področja in občine v deželi, k doslej niso dobile zadostne pomoči za zidanje ljudskih stanovanj.

Na osnovi deželnega zakona št. 26 bodo lahko v deželi zgradili 800 stanovanj, kar pomeni, da bo za ta dela investiranih okrog 4 milijarde 700 milijonov lir. Upoštevajoč dejstvo, da so na osnovi prvega podobnega ukrepa že zaležali 270 stanovanj, bodo torej z dosedaj določenimi podporami deželne uprave lahko zgradili 1100 stanovanj za skupno vrednost 6 milijard lir. Načrt o razdelitvi prispevkov na račun obresti na najeta posojila, ki so ga na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

Pri proučevanju vloženih prošnji za te prispevke je deželni odbor upošteval predvsem tista področja in občine v deželi, k doslej niso dobile zadostne pomoči za zidanje ljudskih stanovanj.

Na osnovi deželnega zakona št. 26 bodo lahko v deželi zgradili 800 stanovanj, kar pomeni, da bo za ta dela investiranih okrog 4 milijarde 700 milijonov lir. Upoštevajoč dejstvo, da so na osnovi prvega podobnega ukrepa že zaležali 270 stanovanj, bodo torej z dosedaj določenimi podporami deželne uprave lahko zgradili 1100 stanovanj za skupno vrednost 6 milijard lir. Načrt o razdelitvi prispevkov na račun obresti na najeta posojila, ki so ga na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

Pri proučevanju vloženih prošnji za te prispevke je deželni odbor upošteval predvsem tista področja in občine v deželi, k doslej niso dobile zadostne pomoči za zidanje ljudskih stanovanj.

Na osnovi deželnega zakona št. 26 bodo lahko v deželi zgradili 800 stanovanj, kar pomeni, da bo za ta dela investiranih okrog 4 milijarde 700 milijonov lir. Upoštevajoč dejstvo, da so na osnovi prvega podobnega ukrepa že zaležali 270 stanovanj, bodo torej z dosedaj določenimi podporami deželne uprave lahko zgradili 1100 stanovanj za skupno vrednost 6 milijard lir. Načrt o razdelitvi prispevkov na račun obresti na najeta posojila, ki so ga na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

Pri proučevanju vloženih prošnji za te prispevke je deželni odbor upošteval predvsem tista področja in občine v deželi, k doslej niso dobile zadostne pomoči za zidanje ljudskih stanovanj.

Na osnovi deželnega zakona št. 26 bodo lahko v deželi zgradili 800 stanovanj, kar pomeni, da bo za ta dela investiranih okrog 4 milijarde 700 milijonov lir. Upoštevajoč dejstvo, da so na osnovi prvega podobnega ukrepa že zaležali 270 stanovanj, bodo torej z dosedaj določenimi podporami deželne uprave lahko zgradili 1100 stanovanj za skupno vrednost 6 milijard lir. Načrt o razdelitvi prispevkov na račun obresti na najeta posojila, ki so ga na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

Pri proučevanju vloženih prošnji za te prispevke je deželni odbor upošteval predvsem tista področja in občine v deželi, k doslej niso dobile zadostne pomoči za zidanje ljudskih stanovanj.

Na osnovi deželnega zakona št. 26 bodo lahko v deželi zgradili 800 stanovanj, kar pomeni, da bo za ta dela investiranih okrog 4 milijarde 700 milijonov lir. Upoštevajoč dejstvo, da so na osnovi prvega podobnega ukrepa že zaležali 270 stanovanj, bodo torej z dosedaj določenimi podporami deželne uprave lahko zgradili 1100 stanovanj za skupno vrednost 6 milijard lir. Načrt o razdelitvi prispevkov na račun obresti na najeta posojila, ki so ga na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

Pri proučevanju vloženih prošnji za te prispevke je deželni odbor upošteval predvsem tista področja in občine v deželi, k doslej niso dobile zadostne pomoči za zidanje ljudskih stanovanj.

Na osnovi deželnega zakona št. 26 bodo lahko v deželi zgradili 800 stanovanj, kar pomeni, da bo za ta dela investiranih okrog 4 milijarde 700 milijonov lir. Upoštevajoč dejstvo, da so na osnovi prvega podobnega ukrepa že zaležali 270 stanovanj, bodo torej z dosedaj določenimi podporami deželne uprave lahko zgradili 1100 stanovanj za skupno vrednost 6 milijard lir. Načrt o razdelitvi prispevkov na račun obresti na najeta posojila, ki so ga na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

Pri proučevanju vloženih prošnji za te prispevke je deželni odbor upošteval predvsem tista področja in občine v deželi, k doslej niso dobile zadostne pomoči za zidanje ljudskih stanovanj.

Na osnovi deželnega zakona št. 26 bodo lahko v deželi zgradili 800 stanovanj, kar pomeni, da bo za ta dela investiranih okrog 4 milijarde 700 milijonov lir. Upoštevajoč dejstvo, da so na osnovi prvega podobnega ukrepa že zaležali 270 stanovanj, bodo torej z dosedaj določenimi podporami deželne uprave lahko zgradili 1100 stanovanj za skupno vrednost 6 milijard lir. Načrt o razdelitvi prispevkov na račun obresti na najeta posojila, ki so ga na zadnji seji deželnega odbora, ki je bila pod predsedstvom dr. Berzantija, je odbornik za javna dela dr. Masutta predložil v odobritev načrt za razdelitev prispevkov na posojila, ki jih posamezne ustanove najamejo za zidanje ljudskih stanovanj, na osnovi deželnega zakona št. 26 od novembra lanskega leta. Po tem zakonu lahko deželna uprava nudi prispevke javnim ustanovam in krajevnim upravam v višini 6 odst. za 35 tujih stanovanj, ki jih ljudska stanovanja, za katera niso dobila nobenega državnega prispevka. Zakon predvideva tudi prispevke gradbenim združenjem, ki imajo več kot 9 članov, in sicer za dobo 35 let. V okviru tega zakona je deželna uprava v proračunu lanskega leta določila 20 milijonov lir, v letošnjem proračunu pa nadaljnjih 40 milijonov. Ta vsota predstavlja 6 odstotkov obresti na kapital 4 milijard lir, 5 odstotkov

obresti pa na kapital 4,8 milijard lir. To pomeni, da je deželna uprava s tem ukrepom vinkulirala za prihodnjih 35 let kar 8 milijard 400 milijonov lir za omejen prispevek.

PROSVETNO DRUŠTVO PROSEK - KONTOVEL

PRIPREDI V PETEK, 18. T. M. OB 21. URI V KINO DVORANI

TRISTU NA PROSEKU

KONCERT MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA

NA PROGRAMU UMETNE IN NARODNE PESMI

priloge

v nedeljo, 20. marca, od 19. do 23. ure v baru in Mali dvorani

Kulturnega doma

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

priloge

v nedeljo, 20. marca, od 19. do 23. ure v baru in Mali dvorani

Kulturnega doma

REVJO PLESA IN MELODIJ

Sodelujejo:

— udeleženci tečaja modernih plesov

— revijska plesna skupina iz Ljubljane

— pevka zabavne glasbe RTV Lidijs Kodrič

— spored spremlja ljubljanski orkester CHORUS

— družabni večer bo vodil plesni učitelj Ivan Podgorelec

— po sprejemu plesna zabava z družabnimi igrami

Vabila lahko dobite od jutri dalje na sedežu Slovenske prosvetne zveze, ali v Slovenskem klubu, Ul. Geppa 9.

priloge

v nedeljo, 20. marca, od 19. do 23. ure v baru in Mali dvorani

Kulturnega doma

SLOVENSKO GLADALIŠČE V TRSTU

priloge

v nedeljo, 20. marca, od 19. do 23. ure v baru in Mali dvorani

Kulturnega doma

ČAKAJOČ NA GODOTA

priloge

v nedeljo, 20. marca, od 19. do 23. ure v baru in Mali dvorani

Kulturnega doma

ČAKAJOČ NA GODOTA

priloge

v nedeljo, 20. marca, od 19. do 23. ure v baru in Mali dvorani

Kulturnega doma

ČAKAJOČ NA GODOTA

priloge

v nedeljo, 20. marca, od 19. do 23. ure v baru in Mali dvorani

Kulturnega doma

ČAKAJOČ NA GODOTA

priloge

v nedeljo, 20. marca, od 19. do 23. ure v baru in Mali dvorani

Kulturnega doma

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ODTUINTAM

SMUCANJE

MURREN, 12. — Avstrijec Gerhard Nennig je zmagal v slalomu za trojeboj. Nennig je zmagal v slalomu za trojeboj. Nennig je zmagal v slalomu za trojeboj.

KOŠARKA

RIGA, 12. — V prvi tekmi finala za pokal evropskih košarkarskih prvakov je peterka kluba TTT iz Rige premagala nasprotnice Slova Orbis 62:39 (28:24).

KOLESTARSTVO

MARIGNANE, 12. — Holanec Albertus Geldermans je danes zmagal v peti etapi kolesarske dirke Paris-Nice na 137 km dolgi progi. Bagnols sur Ceze — Marignane. Francos Letort je ohranil prvo mesto v splošni lestvici.

ATLETIKA

LENINGRAD, 12. — Atletskega prvenstva na pokritej dvorani Burevestnika, ki je bilo v leningradskem zimskem stadionu, se je udeležilo med 350 atletov. Izidi so naslednji:

DOMAČI NOGOMET

II. amaterska liga
Ob 15. uri v Nabrežini
Primorje — Postelegrafonici

III. amaterska liga

Ob 13. uri v Nabrežini
Primorje B — Vesna
Ob 15. uri v Boljuncu
Rosandra Zerial — Campanelle
Fides

NOGOMET DANES

ALIGA A SKUPINA

BOLOGNA — CATANIA
CAGLIARI — MILAN
POGGIA INC. — TORINO
INTER — BRESCIA
JUVENTUS — SPAL
LANERROSSI VIC. — VARESE
LAZIO — ATALANTA
NAPOLI — ROMA
SAMPDORIA — FIORENTINA

CLIGE

CRDA — MESTRINA
IVREA — MARZOTTO
PARMA — BIELLESE
PIACENZA — CREMONESE
RAPALLO — TREVIGLIO
SAVONA — LEGNANO
SOLBIATE — COMO
TREVISO — TRIESTINA
UDINESE — ENTELLA

PRED VELIKIM NOGOMETNIM POLETJEM

SZ gotovo v finalu za pokal Rimet?

Uspehi in neuspehi sovjetske reprezentance na južnoameriški turneji

Na turneji po Južni Ameriki Sovjetska zveza gotovo ni žela tiših uspehov, ki so jih ruski navijači pričakovali. Jasen in drugi namreč izgubljajo tekmo za tekmo tudi proti manj kvotiranim enajstericam, kot npr. proti čilski ekipi, Colo Colo, ki gotovo ne pomeni mnogo v svetovnem merilu. Tekma se je končala s 3:1 v korist moštva iz Santiaga. Z istim rezultatom (3:1) so sovjetski nogometaši podlegli tudi ekipama Corinthians in Palmeirasa iz Sao Paula. V prvi tekmi je Dino Sani popolnoma onemogočil vsak podvig ruskih igralcev na sredini igrišča. V vrstah Corinthiansa sta se se izkazala Rivelino, odlični rešilec, in Flavio, studni napadalec. Ronen visokega pasivnega rezultata pa resno skrbi sovjetskega tehničnega komisarja Morozova prikazana igra »rdelica«. Sovjetski reprezentanti so res kondicijsko odlično pripravljeni, toda primanjkuje jim fantazije, to se pravi igre, ki je prirojena brazilskim nogometašem. Ista pomanjkljivost je bila odločilna važnost tudi v tekmi s Palmeirasom, kjer so sovjetski nogometaši ponovno podlegli s 3:1. Morozova enajsterica je prikazala svojo običajno igro zasnovano na zastatnih taktikah. Sovjeti so igrali namreč sistem 4-2-4 na čono, s katerim igrajo vse brazilske ekipe. Za ta način igre je potrebna velika tehnična sposobnost posameznikov, katerega ne manjka Brazilcem. Tekma pa je, kot je znano, največja hiba sovjetskih nogometašev. Zato ni čudno, da so Rusi podlegli tudi Palmeirasi, ki ima nekatere odlične individualne igralce, kot so Dudu, Djalma Santos, Djalma Dias, Servilio in Jairzinho. Slednji je s svojimi driblingi celo osvojil znanega levega beka Danilova.

Poleg teh treh porazov pa je Sovjetska zveza dosegla na tej turneji dva neodoljena izida: proti Braziliji in Argentini. S Pelejevo reprezentanco so se »rdelci« se kar zadovoljivo izkazali in dosegli zaštevni 2:2. Z Argentino pa so se bolje zaigrali, čeprav niso bili preveč neodoljena izida (1:1). Gola sta dosegla za SZ srednji napadalec Banicevski, za Argentino pa leva zvezca Rivera Plate Onega.

Končno pa je Sovjetska ekipa slavila lepo zmago nad državno reprezentanco Čila, ki jo bo njena direktna nasprotnica v 4. skupini na letošnjem svetovnem prvenstvu v Sunderlandu. Rezultat: 2:0 v korist SZ.

Kaj pa je privedlo sovjetske nogometne tehnike, da so organizirali tako zahtevno turnejo skozi več južnoameriških držav? Glavni Morozovov namen je bil ta, da se med to turnejo vzbudi med sovjetskimi nogometaši tisto psihološko vzdušje solidarnosti in razumevanja, ki bo nedvomno bistveno važnost na letošnjem svetovnem nogometnem prvenstvu v Angliji.

Igralci se morajo najprej intimno spoznati in šele nato pride v poštev drugi faktor, ki je neposredno odvisen od osebnega razumevanja in sicer spoznavanje na igrišču. Slednje je zelo važno, kajti samo z razumevanjem se lahko doseže tisto raven kolektivne igre, ki lahko nadoknadi tudi večje tehnične napake. In v tem so sovjetski nogometaši popolnoma uspešni. Če analiziramo namreč tekmo južnoameriške turnee, bomo opazili, da se je SZ slabo odrezala s posameznimi ekipami, kaj pa ni izgubila z državnimi reprezentancami (dosegla je dva neodoljena izida in eno zmago), kar dokazuje, da ima močvito zavirljivo osebnost, ki si jo je pridobila s složnostjo na igrišču.

Poleg tega se je v okviru teh srečanj ruski trener lahko poslužil vseh igralcev, ki jih ima na razpolago za sestavo končne reprezentance za londonski turnir. Postavil je, ki jih je Morozov od tekme do tekme pošiljal na igrišče, so bile vedno različne in v nekaterih primerih celo zelo čudne. Ogledajo si le primer leve zvezce Szaba, tako da si lahko ustvarimo sliko eksperimentalne sovjetske postave. V tekmi z Argentino je namreč Szabo, leva zvezca, igral desno krilo. Proti Čilu je isti nogometaš igral desno zvezo in končno proti Braziliji.

ziliži levo zvezo. Kljub mnogim spremembam, ki jih je izvedel Morozov v raznih srečanjih, je bodota sovjetska državna reprezentanca že dobila svojo obliko.

Posebno je zadovoljila obramba, ki se vedno sloni na izkušnosti slavnega vratarja Leva Jasina, ki nastopa v vrstah Dinama iz Moskve. Z njim, tako pravijo nogometni kritiki, Sovjetska zveza gre na igrišče z dvema goloma v korist. Lastnosti tega izrednega vratarja, ki ima že 36 let (!), so namreč neizmerno. Njegova izredna postavitev (višina 1,90, tehta približno 90 kg) mu omogoča, da se lahko izkaže tudi za grozljiv napadalec. Celotni pregovor je, da je prešla Jasina »epizoda«. Nedvomno je Jasina trenutno najboljši vratar na svetu. Ostala rezervna vratarja sta se Kavazashvili (Torpedo), ki je na tej turneji večkrat uspešno zamenjal Jasina, in Bonikov (Dinamo Kijev).

Beka Ponomarev in Danilov (oba CSKA) sta dosegla že tako vidno skupno igro, da bosta prav gotovo julija v Angliji z rusko reprezentanco.

Desni half Voronin (Torpedo) je tehnično najbolj nadarjen od vseh sovjetskih nogometašev. Njegov sijajen pregled igre in izredna priložnost ga približujeta načinu igre slavnega Nettoja, ki je pred nedavim vodil rusko reprezentanco do sijajnih zmag. Voronin je po mnenju kritikov najbolj »desni half« na svetu. Nekdani novinar si je namreč zamislil tako svetovno obrambo: Jasin; Schellingner, Facchetti; Voronin; Gernallan in Morozov.

V sredini obrambe bo Sesternev (CSKA), igralci z izrednimi atletskimi sposobnostmi, katerim si je popolnoma primanjkuje tehnika. Za mesto levega halfa ima trener na razpolago Afonina in Germanova (SKA), Khurshilava (Dinamo Tbilisi), Uzatara (Dinamo Minsk) in Bibo (Dinamo Kijev). Izmed teh ima največ možnosti sredni dres Afonin, ker je že dobro asimiliral igro soigralcev. Njegova največja lastnost je izredna borbenost. Vidi Afonin je popolnoma brez tehnike.

Po vseh tehnikah pa se vedno Nikolaj Morozov ni sprijel skupaj napada, ki bi bil zagotovilo zmage. Od napadalcev je najbolj zadovoljivi komaj devetnajstletni Banicevski (Netanjik Baku), ki je v vsaki tekmi na turneji dosegel najmanj en gol. Banicevski je največje odkritje sovjetskega nogometa letošnje sezone in bo nedvomno še za mnogo let glavni stebel ruskega napada. V napadu se odlikuje še veteran Metreveli (Dinamo Tbilisi), kateremu ne bi smel nihče resno ogroziti mesta desnega krila. Njegov najvažnejše orodje je še vedno, kljub starosti, izredna hitrost. Mesto desne zvezce nima stalnega igralca, Ivanov (Spartak) je že prileten. Njegovo mesto bo po vsej verjetnosti prevzel Malafajev (Dinamo Moskva), ki bi tako skupno z Voroninom zagotovil precej solidno igro na sredini igrišča.

Leva zvezca naj bi bil Szabo (Dinamo Kijev), levo krilo pa Meshki (Dinamo Tbilisi).

Ostali napadaleci so še Cisienko (Dinamo Moskva), Kopajev (SKA), Husajnov (Spartak) in Hmelitski (Dinamo Kijev). K tem selekcijskim nogometašem bi prišel v ekipi le še en igralec. To je napadalec Torpeda iz Moskve Streltsov, ki je tehnično zelo nadarjen. Morozov pa ga ni mogel priključiti »ruski družini« zaradi sodnijske obsodbe, ki je prejšnje leto zadela omenjenega igralca.

Zaradi odsotnosti zgoraj navedenih nogometašev je letos prva nogometna liga Sovjetske zveze odložena. Ekipa lahko igrajo prijateljska srečanja, toda morajo biti vedno na razpolago državnim reprezentancam, če bi ta hotela eventualno odigrati trening tekmo z njimi. Ta izredna priprava je posledica sicer razmeroma slabih rezultatov, ki jih je SZ dosegla v sezoni 1965. Sovjeti so lani odigrali sledeča srečanja:

16. maja *SZ-Avstrija	0:0
22. maja *SZ-Grcija	3:1
30. maja *SZ-Gales	2:1
27. junija *SZ-Danska	6:0
4. julija Brazilija-SZ	3:0
5. septembra *SZ-Jugoslavija	0:0
3. oktobra SZ-Grcija	4:1
27. oktobra *SZ-Danska	4:1
27. oktobra *Wales-SZ	2:1
21. novembra *Brazilija-SZ	2:2
1. decembra *Argentina-SZ	1:1
4. decembra SZ-Uruguay	3:1

Sovjetska reprezentanca bo na letošnjem nogometnem svetovnem prvenstvu igrala v 4. skupini s Čilom, Italijo, Severno Korejo in iriškim Middlesbroughom v Sunderlandu. Middlesbroughski stadion ni niti najmanj prikladen za tako pomembno manifestacijo, kot je prvenstvo za pokal Rimet. Ta stadion namreč lahko gostuje samo 47.000 gledalcev, od katerih bo lahko sedelo le 8.000. Xyresome Park je bil zgrajen leta 1920 in od tedaj je ostal nedotaknjen. Zato si lahko predstavljamo, kakšno organizacijsko sposobnost ima. Tudi ta niso med najboljimi. Mesto samo se je tudi zelo slabo organizacijsko pripravljen za to veliko nogometno manifestacijo. Kaj bo s 10.000 izjemci, ki se bodo naselili v Middlesbroughu. Hotelo primanjkuje in le del gostov bo lahko našel privatna stanovanja. Kaj pa z ostalimi?

Bo boljše ni v drugem mestu Sunderlandu, ki je nekaj km oddaljen od Middlesbrougha. V Sunderlandu deluje neprestano veliko pristanšče. Ropotanje strojev, tuljenje ladij je tu neznosno tudi za dožmne. Gledalci se torej zares ne bodo mogli zabavati med tekmi. Mesto ima sorazmerno veliko igrišče, Roker Park, ki lahko sprejme 57.000 gledalcev. Organizacija je slaba. Zabeve v obeh mestih primanjkuje in domačini niso preveč gostoljubni: pravi Angličani.

To je okolje, v katerem bo igrala SZ. In prav to atmosfero je Morozov najbolj boji. Skodljivi oblaki črna, deževna klima in mrzličnost prebivalcev bo gotovo psihološko slabo vplivalo na igralce. Taka atmosfera namreč navadno potre nogometaše in jih odvrača od igre. Bodo znali premagati med tekmi »obdobje« bo sovjetskim igralcem vstop v četrtfinale zagotovljen. Čile in Severna Koreja gotovo ne moreta konkurirati z izkušeno postavo SZ in je zato nevarnost s tehnične strani povsem izključena. Ostrjša bo borba z italijansko državno reprezentanco. Toda kljub eventualnemu porazu z Italijani, bodo Jasin in drugi vseno prišli v četrtfinale, kajti prvi dve plasirani ekipi iz vsake skupine imata pravico do nadaljnjega uvrstitve.

Četrti mesto bo zasedla Sovjetska zveza? Morozov bi se zadovoljil s tretjim.

— edson —

ARETTA

ULTRA THIN

med elegantnimi in preciznimi urami je naicenejša znamka

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje

IMPORT
EXPORT

Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izreden popust — Garancija —

EKSKLUZIVNO ZASTOPSTVO IN PRODAJA

TRIESTE — TRST
UL. S. FRANCESCO 44
TEL. 28-940

HOTEL SLON LJUBLJANA

TITOVA UL. 10 TEL. 20641-43

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM • PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA • NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM • KAVARNA • SLAŠČICARNA • KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

Oglašujte v PRIMORSKEM DNEVNIKU

Mrtvi kanarček

(Nadaljevanje s 3. strani)

Grand Hotel «TOPLICE» Bled

Tik ob jezeru s 403 posteljami

— PALISCE, 23 stop. toplote — MEDNARODNA KUHNJA — KRASNA SMUCISCA

— Priporočamo se za obisk

MAGAZZINI ALLA STAZIONE

TRST — ULICA CELLINI ST. 2 — TELEFON ST. 24-125 (nekaj korakov od glavne postaje)

KONFEKCIJA IN PERILO ZA MOSKE, ZENSKE IN OTROKE

Največja izbira oblek, povrnikov, plaščev, vetrnih jopičev, dežnih plaščev, perila, intimne in zunanje trikotaje, srajc, kravat, nogavic, itd.

VSE PO NAJUGODNEJŠIH CENAH!!!

IZ NAJBOLJŠIH TOVARN NARAVNOST ODJEMALCU

URARNA IN ZLATARNA T. TREVISAN

CORSO GARIBOLDI 3 — TEL. 96782 (Ob avtobusni postaji na Trgu Barriera Vecchia)

TRIESTE — TRST

Ure svetovno znanih znamk od 5.000 lir dalje. Zlati in srebrni okraski za vsako priložnost. Zlato, 18-karatno po konkurenčni ceni. Zlato, 22-karatno v ploščicah za zobe.

JUGOSLOVANSKI KUPCI IMAJO IZREDNE POUPESTE

Govorimo vse jugoslovanske jezike.

«UNIVERSALTECNICA»

RADIO — TELEVIZORJI — AVTOMATISNI IN SUPERAVTOMATISNI PRALNI STROJI — HLADILNIKI — ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI: CANDY — REX — CGE

Izredne cene za zvoce — Dostavljamo na dom brez posebnih stroškov v vse kraje Jugoslavije

UNIVERSALTECNICA Trieste — Trst

Corso Garibaldi st. 4 tel. 41-243 in Trg Goldoni st. 1

Zmagovalci krosa srednješolcev, ki je bil prejšnji teden v Gorici: Bernard Spacapan, Franco Cogni in David Sošol

CECILIJ ZGODBA URBAN: O VIKU

42.

Udarci so padali drug za drugim. Viko ga je bil močje in enakomerno, dokler se ni iz nosa in razbitih ust mežnarja pokazala kri.

»Umrlam...« je zahropel in se vedno obvisel na roki, ki ga je držala za ovratnik.

Viko je z gnusom odstranil roko in mežnar je padel na kamnita tla. Se vedno je dihal, hropel, vendar je dihal.

»Prekleti jezuitski pes!« je končno spregovoril Viko, težko zajel sapo, in, ne da bi se ozrl, odšel iz sobe.

Ko se je Viko pojavil v tiskarni, kam pa naj bi drugam sploh se šel, so postali vsi tovaršiji pozorni na njegovo nenavaden bledico. »Gotovo je z materjo slab.« so šepetali med seboj. Marko je strogo pogledal šepetajoče in razumeli so, da ni treba siliti v Vika: naj fant kar sam pride k sebi.

Postavljali so nemško brošuro in čeprav je Viko zdaj pogostje pomagal korektorju, so njemu, kot poznavalcu jezika, navadno zaupali stavljenje v nemščini. Toda to pot mu delo ni šlo od rok. Ko je Marko opazil, kako mladenič drhte roke, kako kdaj pa kdaj ne gleda v stavne zabočice, temveč

nekam v steno, je pristopil k njemu in mu položil roko na ramo.

»Veš kaj, tovariš, končal sem in odhajam. Pojdiva k meni: vseeno danes ne boš nič naredil.«

In Viko je, ne da bi pospravil črke, vzela klobuk, ki mu ga je nekdo podal in odšel pokorno za Markom.

Medtem ko sta šla po spečem mestu, sta molčala, ko pa sta se začela vzpenjati po ozki, od mladega meseca slabo osvetljeni poti, je Marko, ko je obstal poleg velikega kamna, dejal:

»Sediva tukaj, malce si oddahniva, pogledajva morje, kajti morje, brat, vedno pomaga.«

Viko je prav tako pokorno sedel poleg njega.

Marko je pomolčal, vzdihnil in tiho spregovoril:

»Mati?«

»Umrla je...« je prav tako tiho odvrnil Viko. In prav s temi besedami je odprl vrata svojemu obupu, grenko je zajokal in prislonil glavo k stebli bukke, ki je slonela nad kamnom.

Marko ga je pustil, da se je izjokal, potem pa se je živahno ovedel:

»Kdaj pa bo pogreb?«

Viko mu je povedal vse: to, da ga je mati klicala pred smrtjo, da ga mežnar o tem ni obvestil, da so jo pokopali brez njega, da je mežnar zasedel materino sobo in da je Viko s temi, lastnimi rokami pretepel mežnarja. Morda celo do smrti. Dvignil je roke, velike roke, ki niso bile v sorazmerju z njegovo rastjo in jih pozorno pogledal.

Marko ni ničesar rekel. Viko je spustil roke in gledal na morje, ki se je zdelo, da ponóči leži čisto blizu, tu, tik pod nogami, kjer se je zemlja rušila vanj.

Morje je bilo temno, toda po njem je hitela srebrna, svetleča se pot, tekla je daleč na zahod kot bi mu kazala pot... Po tej poti, po tej cesti so odšli tako tetka Jelica kot Dalmatincev in Ganusja... »Odsel bom v Ameriko,« je spregovoril Viko.

Marko se je obrnil k njemu in se resno, skoraj strogo, zazrl v njegov obraz.

»Ne mislim, da si ga ubil, ni potrebna tolikšna moč, da pokonča človeka. Morda boš moral odpotovati, toda ne v Ameriko. Ali se spominjaš: »Vizija blodi po Evropi, si razumel, «po Evropi, o Ameriki pa ni ničesar rečenega. Sekcija bo razmisli, kam te bomo poslali, za zdaj pa pojdi z menoj.«

In Viko je šel za Markom.

Jezuitova napaka

Tistega večera je bil pater Volbart v zanj nenavadnem, potrtem stanju. Ko se je po večerni službi božji počasi vzpenjal v svoje sobe — zelo utrujen je postal v zadnjem velikem tednu — ga je obšla nenavajena slabost in bil je prisiljen sedeti na kamen pod cvetočim kostanjem.

Dan je ugašal počasi in utrujeno, kakor vedno na višku pomladi, kot bi bil utrujen od napete borbe z uporno zimom. Utrojenega se je počutil tudi pater Volbart: mar je bila lahka njegova vsakodnevna borba za duše, ki mu jih je bil izročil bog in vrsto majhnih, sivih človečkov? Za trenutek je bilnisl pri njej obraz plavalosega mladeniča, za katerega je začel čutili nekaj privezanosti podobnega. Mar je imel prav pater Kalb?

Zaljivo je tudi bilo, ker do takrat red še ni bil ugodil njegovi prošnji o premostitvi v Rim, za kar je imel, kot se mu je zdelo, že zdavnaj pravico... Pater Volbart je vzdihnil, se dvignil, obsojajoče pogledal in pisane cvetove naokrog in s trdim korakom odšel v svoje sobe.

Zmajug podoban sluga mu je odprl vrata in sporečil:

»Tam, v kuhinji, vas pričakuje mežnar od sv. Avguština.«

»Kaj pa potrebuje?« je nevoljno vprašal pater.

»Ne vem, vaša častitost, samo zelo prosi in celo ves se trese. Pravi, da je prišel v zelo važni zadevi.«

»Pokliči ga.« In pater Volbart je sedel v visoki naslanjač poleg okna.

Mežnar ni vstopil, skoraj pripil se je v sobo, tako je bil sklonjen v priklonu in s stokanjem se je spustil na kolena pred patrove noge.

»Kaj je z vami?« je hladno vprašal pater Volbart.

»Zaščito iščem, častiti oče,« je zastokal mežnar, »rešite me pred morilcem, mene, ubogega služabnika, božjega in vašega.«

»Kakšen morilec, za kaj pa gre?« ga je surovo pogledal jezuit. »Ali ste se s kom stepli? Kako ste si sploh upali v takšnem stanju priti predme?«

»Častiti oče,« je zavpil mežnar, »kot h Kristusu sem prišel k vam, milosti vas prosim, nisem se tepel jaz, temveč se je on, prekleti odpadnik, ki me je ubil! Milosti! Milosti in usmiljenja!«

»Vstanite,« je zaničljivo spregovoril pater Volbart, »kaj vidim, ste še živi. Kdo pa se je polgal tako z vami? Zakaj?«

»On, prekleti pes Marije Oblak! Odpadnik, ki je pozabil na boga in zavrnil vašo blagotno roko...«

»Ludvik Oblak? Pripravite,« je zaukazal jezuit, »vstanite in pripravite!«

Mežnar je med vdihovanjem in hlipanjem pripovedoval, kako ga je ta »sin, hujška-težaka, ki je zapadel pod oblast satana in se odrekel bogu« batinal in pretepal, njega, slabotnega, nezaščitenega starčka. On, ubogi mežnar, si je vedno prizadeval, da bi spravil na pot resnice tega razbojnika in je pomagal, kolikor je mogel, njegovi nesrečni materi, ki jo je ta umazani pes s svojim obnašanjem spravil v grob. Saj je ta ničevj popesin osramotil povsod Kristusovo cerkev, in celo samega častitega patra Volbartha — baklo in oporo nas vseh! Kako dolgo še, gospodi!...

(Nadaljevanje sledi)